

Reggeli Ujság

16. évfolyam 175. szám

Szerkeszti
Andrée Dezső

Noviszád, 1935 július 27. szombat

Az új nagy politikai párt a volt radikálisokból, szlovénkből és muzulmánokból alakul meg

Sztanojevics Áca, dr. Korosec és dr. Szpáhó az állami és nemzeti egység és széleskörű önkormányzat alapján állanak

Sztanojevics Áca a radikális párt volt főbizottságának elnöke, akit a zagrebi szemklinikán dr. Botteri professzor sikeresen megoperált, visszaérkezett Beográdba és ezzel azonnal megélénkült a fővárosban a politikai élet. Az agg politikus 86 éves kora ellenére még ma is az ország legsúlyosabb politikusainak egyike. Tekintélye a volt radikális párt hívei körében töretlen és ezért magatartása irányt szab a radikálisoknak.

Sztanojevics Áca már évekkal ezelőtt szorosabb összeköttetésbe lépett dr. Korosec Antunnal és dr. Szpáhó Mehmeddel,

de az 1929 január 6-a után beállott események lehetetlenné tették ennek a régebbi összeköttetésnek a megfelelő kihasználását. A Sztjadinovic kormány hivatalba lépése után azonban ismét felvették a tárgyalások fonalát és minden jel szerint

meg is valósítják tervüket: egy országos nagy párt alakítását.

Sztanojevics Áca — legalább az eseményekből arra lehet következtetni — a mai megváltozott körülmények között

nem tartja alkalmasnak a radikális párt újbóli feltámasztását.

A radikális párt, amely a multban tiszta szerb párt volt nem tudja maga mellé állítani az ország egész területén a lakosságot és így újbóli életrekelése nem felel meg a mai viszonyoknak. Sztanojevics Áca az ország minden részére kiterjedő pártot akar szervezni és ebben a tervében megértő barátokra talált dr. Korosec Antunban és dr. Szpáhó Mehmedben.

Korosec és Szpáhó véleménye teljesen megegyezik Sztanojevicsével, hogy nagy, az egész országra kiterjedő pártot kell alakítani. Mindhárom pártvezér az állami és nemzeti egység alapján áll és ezenfelül a széleskörű önkormányzat híve,

ugy, hogy e tekintetben semmi akadály nincs az új párt megalakulásának. Egyelőre más akadályai vannak a párt megalakulásának, illetve akadálynak ezek sem nevezhetők, hanem inkább olyan körülmények, amelyek miatt nem sietnek már most az új párt megalakításával. Jelenleg ugyanis még érvényben van a gyűlésekről és egyesületekről szóló törvény, amelynek értelmében minden pártot a belügyminiszternek kell bejelenteni és ha ez jóváhagyja, akkor alakulhat csak meg. Ez nem lehet akadály a párt megalakulásának, mert dr. Korosec belügyminiszter minden valószínűség szerint enge-

délyezni fogja azt a pártot, amelynek ő is tagja. A párt vezető tagjai azonban jobban szeretnék, ha nem a most érvényben levő reakciós törvény alapján szerveznék meg a pártot, hanem várának még rövid ideig és az új törvény életbelépte után alakítanák meg a pártot.

A párt megalakításának idejére vonatkozólag a három pártvezér: Sztanojevics Áca, dr. Korosec Antun és dr. Szpáhó Medmed hoznak határozatot.

A három pártvezér tegnap egész napon át

Dr. Macsek Vlatko nyilatkozata a katolikus egyházzal

A zagrebi „Nedjelja“ című katolikus lap, hosszabb beszélgetést közöl dr. Macsek Vlatkóval. A nyilatkozat a következő:

„Álláspontomat katolikus egyházunkról mindenki ismeri. Ez az álláspont ugyanaz, amit horvát népünk különösen földműves népünk évszázadokon át úgy hordott magában, mint életének egy részét.

A vallása, a kereszténység felvétele óta napjainkig határárkó volt, amely életét és jórésben kulturáját is a nyugati, az európai kultúra felé irányította.

Ha valaki hozzám jön és a horvát jövő és a nép kulturális elhelyezkedéséről érdeklődik, akkor felhívom figyelmét arra, hogy válaszolt erre a kérdésre a horvát földműves.

A mi földművesünk tudja, hogy mit jelent számára vallása. Minden munkáját Istennel kezdi és azzal fejezi be. A hitből merít erőt fáradságos munkájához és vigaszt a baj és üldözés napjaiban.

A földműves őrizte meg legbiztosabban horvát nemzeti életünket és őrizi ma is.

Nyilatkozata további részén megvilágítja, hogy mit ért klerikalizmus alatt. A politikai klerikalizmus az, amikor a papság tisztán politikai célok elérése érdekében a papság vezetése és irányítása alatt álló politikai pártot szervez. Ők a nép, de az egyház érdekében is ellenzik az ilyen pártot.

A papságra nagy feladat vár a nép-nél, legyen tanítója, segítője, foglalkozzon a nép lelki életével és valószínűsítési munkával.

Mi nem akarunk semmi mást — folytatta Macsek — csak azt, amit az egyház akar, amikor megtölti papjának a pártpolitikai élet-

tanácskozott és ez alkalommal a legkisebb részletekig megbeszéltek mindazt, ami a párt megalakításával összefügg. Sztanojevics Áca, aki beográdi tartózkodása alatt most is a Párizs szállodában lakik, tegnapelőtt és tegnap egész sor volt radikális politikussal tárgyalt, többek között meglátogatták Miletics Krszta, volt miniszter, Zsujovics Aleksza volt képviselő, Dimitrijevic Mita és Tonics Todor képviselők és Bobics Milos építési miniszter.

A „Právda“ jelentése szerint

az új párt elnöke Sztanojevics Áca, alelnökei dr. Korosec Antun, dr. Szpáhó Mehmed, valamint egy horvátországi radikális lenne, bár azt sem tartják kizártnak, hogy a harmadik alelnök Trifunovic Misa volt miniszter lenne.

A „Právda“ munkatársa beszélgetett Sztanojevics Ácával, aki nem cáfolta meg az új párt alakításáról szóló híreket, hanem kijelentette, hogy

egy pártot akarnak alakítani, egy programmal.

ben való részvételt. A horvátoknak hála Isten sok olyan papjuk van, akik a néppel együtt éltek és vele együtt szenvedtek.

Ez a mi papságunk mindig élvezte megbecsülésünket és számíthat a népre, ha bajaiban vigasztalója, tanítója és segítője lesz. Ha eljön az idő, amikor úgy rendezzük be viszonyainkat, ahogy mi akarjuk, az egyházzal való viszonyt is úgy rendezzük, hogy az egyház megelégedett lesz a boldog nép körében.

A katolikus ifjúsági szervezetek ellen sincsen kifogása, sőt kívánatosnak tartja ezek vallási és erkölcsi céljait és biztosra veszi, hogy a nép is szereti és támogatja őket, ha meglátja, hogy a nemzeti eszméért folytatott harcban hasznára lehet.

A szabadkőművesekről a következőket mondta Macsek:

„A szabadkőművesek népünk életében semmi különösebb jelentőséggel nem bírnak. Ténykedésük eleget beszél róluk...“

A szenátus is megkezdte a költségvetés tárgyalását

A szenátus pénteki ülését déli fél egy órakor nyitotta meg dr. Kruly alelnök. A jegyzőkönyv felolvasása után Marjanovic Milán szenátor ismertette a pénzügyi bizottság jelentését a költségvetésről és a pénzügyi törvényről. Marjanovic beszédében kitért a jugoszláv egység kérdésére is és azt hangoztatta, hogy az egyesülés nem erőszakos, hanem önkéntes volt. A szenátor beszéde után az ülést berekesztették.

A délutáni ülésen Leticia Dusan pénzügyminiszter expozét mondott, majd megkezdődött a költségvetés részletes tárgyalása.

A konkordátum jelentősége

Végleges rendezést nyert a katolikus egyház helyzete Jugoszláviában

A Szentsek és Jugoszlávia között aláírt konkordátumot a hazai és külföldi sajtó egyaránt igen nagy jelentőségűnek tartja. A beogradi és zagrebi lapok az első oldalon nagy cikkeken számolnak be az aláírásról és méltatják annak jelentőségét. Egyelőre a teljes szöveg még nem került nyilvánosságra, csak rövid kivonatban közölte a vatikáni hivatalos jelentés a konkordátum szövegét, de ebből a rövid közlésből is nyilvánvaló, hogy a Vatikán és a jugoszláv kormány mindenre kiterjedő figyelemmel kötötte meg a konkordátumot.

A konkordátum aláírása után a követ kezébe hivatalos jelentést adták ki:

Vatikánváros július 25.

Ma délelőtt fél 12 órakor Őeminenciája a bíboros államtitkár ur rezidenciájában aláírták a Szentsek és Jugoszlávia Királyság közötti konkordátumot.

A Szentsek megbízottja Őeminenciája Pacelli Eugenio bíboros, államtitkár volt, míg Jugoszlávia részéről dr. Auer Ljudevit igazságügyminiszter, az állami pecsét őre.

A meghatalmazottakon kívül jelen voltak: a Szentsek részéről Őeminenciája Msgr. Giuseppe Pizarro, a rendkívüli egyházi ügyek kongregációjának titkára, főtitkár Joséf Brans, Őeminenciája Msgr. Alfred Ottaviano távollétében, a jugoszláv kormány részéről Szimics Jevrem a Szentsek melletti királyi követ és Msgr. Moskatelo Nikola követségi tanácsos.

A konkordátum szövegét a szokásokhoz híven a ratifikálás utáni kieserlés alkalmával teszik közzé.

Már most megállapítható azonban, hogy

az aláírt konkordátum véglegesen rendezte a püspökségek határait úgy, hogy ezek megegyeznek Jugoszláviának a békeszerződésben megállapított határaitól. Visszaállítják a nini püspökséget és felállítanak két új püspökséget: a bácskai és bánáti.

A szpliti püspök visszakapja a metropolita címet és a ljubljani püspök ugyanazt a méltóságot kapja.

A püspökök kinevezése alkalmával a

háboru utáni konkordátumok szokásait vetették alapul.

A gazdasági kérdéseket a felekezetek közötti teljes egyenlőség alapján oldják meg. Ennek megfelelően elismerik az Egyház gazdasági autonómiáját hasonlóan ahhoz, mint a többi felekezethél.

Az egyházi vagyon nem képezheti kisajátítás tárgyát,

sem agrártörvény alá nem eshet az Egyházzal történő előzetes megegyezés nélkül.

Az oktatás terén az Egyház saját akciót folytathat, amint ez az államok nagy többségében szokásos.

A nyilvános iskolákban biztosítva van a katolikus tanulók vallásos és erkölcsi nevelése

A teológiai fakultást a Szentsek legújabb előírásai alapján szervezik meg.

A katolikus templomban kötött házasság teljes polgári-törvényes érvényességgel bír. A házasságkötés rendezését az egész ország területére egységesítik.

A Katolikus Akció pártokon felül áll és a püspökök alá tartozik, akik felelnek érte.

Miután a konkordátum olyan törvényes biztosítókat tartalmaz, amelyek biztosítják az Egyház szabadságát, a Szentsek hajlandó a szükséges rendeletet kiadni, amellyel

a lelkipásztorok papságnak megtiltja, hogy valamely politikai párt-hoz csatlakozzon és annak munkájában aktív részt vegyen.

Egészen természetes, hogy a kormány hasonló intézkedéseket fogadjon a többi vallásfelekezetek részére.

A glagolicának a liturgiában való használata ügyében olyan határozatot hoztak,

hogy ez nemcsak a nemzeti érzéssel, hanem a katolikus egyház disciplinájával, illetve a katolikus lakosság óhajával is számol. Természetes, hogy

ez nem vonatkozik a kisebbségekre.

Vasárnap dönt a szuboticeai zsidó hitközség a Wilhelm szanatórium megvásárlása ügyében

Az új, kibővített és modern alapokra helyezett zsidó kórház eszméjének hívei felelnek az ellenzék kifogásaira

A Reggeli Ujság legutóbbi számában megjelent cikk, amely az új szuboticeai zsidó kórház ellenzöinek álláspontját ismertette és a kórházon kívül álló orvosok kívánságainak adott kifejezést, Szuboticán élénk visszhangot keltett. A kérdés, hogy van-e szükség a zsidó kórház áthelyezésére és kibővítésére, már hetek óta élénk vita tárgya és valahányszor a sajtó helyt ad egy-egy erre vonatkozó közleménynek, nyomban jelentkezik a helyzet másik oldalának szószólói és igényt tartanak a maguk ellenkező véleményének publikálására. A csütörtöki számunkban közzétett cikkünkre is ugyanzólván postafordultával megérkezett a válasz, amelynek érdemleges részét a következőkben adjuk közre:

— Ugy látszik — írják a válaszlelkek be- küldői — hangulatkeltés céljából tüntetik fel egyesek a Wilhelm szanatórium megvásárlásának ügyét olyanképpen, mintha annak terhei a hitközségre nehezednének. Ezzel szemben a valóság az, hogy a hitközség a kórháznak eddig is adott szubvenciók nélkül semmi más terhet nem fog vi-

selni a kórházépület megvétele következtében. A telekkönyvi tulajdonos a hitközség lesz, de a házra rá táblázzák a zsidó kórház örökös ingyenes használati jogát, aminek ellenében a kórház a hitközséggel szemben lekötö az évi szubvenciókat, amelyek az annuitásra kellő fedezetet nyújtanak. A tranzakció folytán sem átirási illeték, sem semmiféle más kiadás nem terheli a hitközséget s az ilyenirányú aggodalmak teljesen alaptalanok. Az új kórház üzemeltetési költségei címén felelőtlenül odavetett összeg nem egyéb fiakerszámnál. Az ügygel kapcsolatban minden szigorúan reális számítások alapján történik és a felelős tényezők sem a hitközség, sem a kórház részéről kalandos vállalkozásba nem boesátkoznak. Ami pedig a kórház felszerelésének kibővítése, üzemének tökéletesítése terén felmerülő költségeket illeti, azok önkéntes adakozás útján fognak megtérülni és megnyugtathatunk mindenkit, aki nem akar, vagy nem tud adni, hogy nem lesz zaklatásnak kitéve. A fontos, hogy azok, ne zavarák a többi adakozásban és ne félje-

A REGGELI UJSÁGNAK
NOVISZÁD

*Figyessenek ki
a szelvény ellenében*

1 *parit*
a *Vörös Kereszt Egyesület*
nek a *szegények felsegélyezésére*

olvasható névkártya

pondos cím

TUDNIVALÓK: Kívágni, gyűjteni, beküldeni! Csak száz összegyűjtött szelvény jogosít a nagy ajándéksorsoláson való részvételre.

nek olyan terhektől, amelyek őket semmi-
kép sem fenyegetik.

— Szubotica város tisztifőorvosa abban az interjúban, amelyet erről a kérdéssel adott, hivatkozott a törvénynek arra az előírására, hogy a nyilvános kórházak kötelesek ingyenes ambulanciát fenntartani. Mindenki, aki járt már a mostani zsidó kórházban tudja, hogy a jelenlegi épületek sem ambuláns kezelésre, se sok minden egyébre nem alkalmasak. Az új épületben, az úgynevezett Wilhelm szanatóriumban való elhelyezkedés után a zsidó kórház — mint dr. Török Béla igazgatófőorvos kijelentette — haladéktalanul eleget fog tenni a törvény előírásának és ingyenes ambulanciát fog nyitni.

— Azt olvassuk, hogy a kórházon kívül álló szuboticeai vallásos orvosok gyűlést tartottak és határozatot hoztak, melyben pontokba foglalva különböző kívánságokat jutattak kifejezésre. Nem tudhatjuk, hányan és milyen célból vettek részt ezen a gyűlésen, de a szuboticeai viszonyok ismerői tudják, hogy a kórházon kívül álló szuboticeai zsidó orvosoknak csak egy kis töredéke vett részt a zsidó kórház elleni kampányban. Vajjon milyen orvosi érdek fűződik ahhoz, hogy a szuboticeai zsidó hitközség ne közkéztassa vagyonát egy közegészségügyi intézmény javára? Mióta orvosi szempont a zsidó hitközségi adó emelésétől való féltel?

— Eddig az volt a kórházon kívülálló zsidó orvosok sérelme, hogy beteganyagokkal nem juthatnak be a zsidó kórházba. Ezt a panaszt a kórházegyesület olyan módon iparkodik majd orvosolni, hogy az új kórház fizetőosztályán minden szuboticeai zsidó orvos, aki a kórház fegyelmi szabályzatának aláveti magát, elhelyezheti és kezelheti a betegeit. Általában az a cél, hogy a kórházon kívül álló orvosok jogos igényei is a lehetőség szerint kielégülést nyerjenek, de ennek a célnak elérése csak a megértés szellemétől várható.

— Vasárnap közgyűlést tart a szuboticeai zsidó hitközség és ott fog eldőlni, hogy megveszik-e a Wilhelm szanatóriumot vagy sem.

Nem lehet vitás, hogy az új zsidó kórház nagy nyeresége lesz a közegészségügynek és már csak ezért is lehetatlenségnek kell minősíteni azt, hogy a kórházon kívül álló szuboticeai zsidó orvosok a kórház fejlesztése ellen foglalhatnának állást. Remélhető azonban, hogy a hullámok hamarosan elcsendesednek és az új zsidó kórház — talán éppen a körülötte lezajlott harcok termékenyítő hatásaképpen — fokozott mértékben fog eleget tehetni gyönyörű hivatásának.

Ma este lesz a noviszádi ujságírók nyári mulatsága a Kraljica Maria szálló kertjében

Ma este fél tíz órakor kezdődik a noviszádi ujságírók nagyszabású kerti ünnepélye a Kraljica Maria szálló fényesen díszített kertjében. Semmiféle mulatsággal nem lehet összehasonlítani ezt az estélyt, amely egy éjszakára gondfelejtő jókedvet, tobzó örömet, kacagást és üdítő szórakozást varázsol a báni székvárosba. Az ujságírók a mulatság megszervezésénél nem önmagukra gondoltak. Most is ugyanúgy közönségüket, olvasótáborukat, a közérdeket szolgálják, mint amikor hivatásbeli munkájukat végzik. Azt akarják, hogy a közönség megkapja mindazt, amivel az idei nyár, a válság nehéz nyara fukarkodott. Egy éjszakára kiűzik a gondokat a leggondterheltebb fejekből is, mosolyt varázsolnak az arcokra, amelyekről a válság lehervasztotta a mosolyt és optimizmust, bizakodást lopnak be a lelkekbe, amelyekbe a lemondás fészkelte be magát. Az ujságíróknak legszentebb hitük és meggyőződésük, hogy az ilyen mulatság nem fényezés, erre szüksége van a lelkeknek, hogy felrisszüljenek, új lendületet, munkakedvet erőrekapó akarattal harcolhassanak tovább. Ezt a célt tüzték maguk elé az ujságírók, amikor elhatározták, hogy költséget és fáradságot nem kímélve, öleletet, jókedvet, lelkesültséget beleadva megrendezik kerti ünnepélyüket a világ legelgátróttabb alapja, a vojvodinai ujságírók segélyalapja javára. Az alap nem igen lesz gazdagabb, mert az ujságírók nem takarékoskodtak, de a vojvodinai közönség gazdagabb lesz egy feledhetetlen élménnyel, amelyet a szombat esti kerti ünnepély nyújt.

A műsor pontosan fél tízkor kezdődik, tekintet nélkül a későjövőkre. Ez annyit jelent, hogy a közönségnek fél tíz előtt el kell foglalnia helyét. Mindenkinnek érdeke, hogy idejében megjelenjen és ne mulasson el egy pillanatot sem a művészi műsor és a megvalósításra kerülő ezernyi ötlet mulattató élményeiből. A műsor keretében egy európai viszonylatban is elsőrendű táncospár, Cvejics Zsárko az európai híró énekes, Szénássy Károly a világsikert aratót hegedűművész, dr. Mócs Milica zongoraművész és mások lépnek a közönség elé, hogy tudásuk, művészkészségük legjavát bemutassák. A műsor szünetében megindul a tánc a lampionok fénye alatt a kitűnő jazz-zenekar közreműködése mellett és a műsor után jön a nagy attrakció: a csodakacsa. Pont éjfélkor elalszik a villany és kísérteties fényben leplezik le a csodakacsát. Tekintettel a kísérteties félhomályra, ajánlatos, hogy mindenki már az éjjel előtti percekben ott helyezkedjék el, ahol legszívesebben tölti idejét, mert csak így lesz teljes a csodakacsa megbűvölő hatása.

Ma este a vojvodinai társaság tartja összejövetelét az ujságíróünnepélyen. Vidékről is nagy csoportok érkezését jelentették be. Az óriási érdeklődésre való tekintettel ajánlatos az asztalokat a szálloda igazgatójánál előjegyeztetni. Belépődíj nincs, a csodakacsa szóló utalvány ára személyenként tizenöt dinár.

Külön esemény lesz a mai ujságíró estnek, hogy Mikulics Evka a beogradi Nemzeti Színház tagja, a kiváló énekesnő is fellép az estélyen és több dalt ad elő.

Főhuzás augusztus 8-31-ig

Sorsjegyek a főhuzás egész ideje alatt kaphatók a főelárusítónál:

LUSTIG LAJOS váltóüzletében
Noviszád, Kralja Alekszandra ucca 13.

LIPCSEI ŐSZI VÁSÁR 1935

augusztus 25-től 29-ig

60% kedvezmény a német birodalmi vasúton

Minden látja felvilágosítást ad:

Beogradban: a Lipcsei Vásár képviselője, Knez Mihajlova 33, telefon 24 311
Beogradban: Milan Lujanović, Knez Mihajlova 33
Noviszádon: Rumpier Mihály igazgató, Habag-ház, telefon 26-23
Szubotican: Konráth K. igazgató, Aleksandrova 6
Petrogradon: Weiterschan János, Aleksandrova 16
Zágrebben: W. Erken, Starčević tré 6
Ljubljanában: Ing. G. Tönnies, Turseva cesta 33
Szarajevóban: Petar Jurisica, Aleksandrova 32
Szp. itben: M. Janković akonczul és Szkoplyében: Nikola Baubin, Brzakova 5.

„Abesszinia a miénk lesz!”

Viharos tüntetések Rómában Abesszinia, Japán és Anglia ellen — Anglia nem szállít fegyvereket Abessziniába, de az idegen szállítmányokat átengedi területén

Az olasz-abesszin viszály békés elintézésére irányuló fáradozások — úgy látszik — sikerre vezetnek.

A Népszövetségi Tanácsot július 31-ére ülésre hívták össze,

bár felelős olasz helyen ismételt hangsúlyozták, hogy Róma a Népszövetségi Tanácsnak a mostani helyzetben való egybehívását helytelennek tekintti és úgy véli, hogy a Tanács egybehívása megnehezíti a londoni, párisi és római kormányok között folyó tárgyalások továbbvitelét.

Párisban úgy vélekednek, hogy a Népszövetségi Tanács eredményesen tud majd közvetíteni Olaszország és Etiópia között oly módon, hogy kijelöli az ötödik döntőbíró és Olaszországgal és Etiópiával egyetértésben körülírja a hatáskörét. Londonban azt tartják, hogy az olasz kormány Avenolhoz intézett távirata, amelyben kérték nyilatkozni békéltető eljárás folytatására, egészen

új fordulatot adott az olasz-abesszin vitának.

A Reuter-iroda genfi levelezőjének értesülése szerint népszövetségi körökben úgy vélekednek, hogy ha Abesszinia hozzájárul ahhoz az olasz javaslatához, hogy a békéltető eljárásból zárják ki az incidensek tárgyalását, akkor a jövő hétre kitűzött tanácsülés önmagától tárgyalanná válik.

Londonból jelentik: Sir Samuel Hoare külügyminiszter az alsóház csütörtöki ülésén, Lantsbury munkáspárti vezér kérdésére kijelentette, hogy az angol kormány további intézkedésig megszünteti a fegyverkiviteli engedélyek kiadását Abessziniába és Olaszországba.

Az angol kormány ilyen módon akarja elkerülni azt, hogy a békés megoldás lehetőségét újból kockáztassa. Hozzátette azonban, hogy

a kormány nem tilt meg semmiféle fegyverszállítást, amely angol területen keresztül Abessziniába irányul.

mint ahogy ezt az 1930 évi szerződés is előírja. A francia kormány — mondotta a külügyminiszter — szintén ehhez a szerződéshez tartja magát.

Suvich és Drummond tanácskozása

Római jelentés szerint az angol kormánynak azt a döntését, hogy megtiltotta a fegyverkivitelt mindkét országba, vegyes érzelmekkel fogadták Rómában, mert nem tekintik barátságos lépésnek azt, hogy Anglia megengedi a fegyvereknek angol területen való átszállítását Abessziniába.

Párisi jelentés szerint Laval miniszterelnök és külügyminiszter a minisztertanács csütörtöki ülésén nyilatkozott az abesszin helyzetről. Kijelentette, hogy

Franciaország álláspontja az, hogy sem Anglia, sem Olaszország barátságát nem teszi kockára

s emellett hű marad a Népszövetség elveihez is. Addis-abebai beavatott körökben azt állítják, hogy Abesszinia nagyobb kölesnt kap Angliától.

Római jólérsült helyen a leghatározottabban cáfolják azt a hírt, mintha Suvich külügyi államtitkár és Sir Eric Drummond angol nagykövét csütörtöki megbeszélésén szóba került volna Olaszország kilépése a Népszövetségből.

Sir Drummond kormánya megbízásából még egyszer kifejtette Suvich előtt azokat az okokat, amelyek alapján Anglia feltétlenül szükségesnek tartja a Népszö-

vetségi Tanács összehívását.

Olasz részről viszont újból hangsúlyozták, hogy a Népszövetség összehívását a mai viszonyok között nem tartják célszerűnek.

Abesszinia a Népszövetség sürgős összehívását kéri

Genfből jelentik: Az abesszin kormány csütörtökön

jegyzéket intézett a Népszövetség titkárságához, amelyben a Népszövetségi Tanács sürgős összehívását kéri.

Hír szerint Avenol főtitkár a párisi abesszin követel folytatott tárgyalásai alkalmából ezt elutasította, kijelentve, hogy a Népszövetségnek a május 25-i határozat alapján kell összeülnie. A két álláspont közti különbség abban van, hogy ha a Tanácsot sürgősen összehívják, akkor foglalkoznia kellene az egész olasz-abesszin problémával. Az abesszin követ a jegyzék tartalmát még a múlt héten szóbelileg közölte Párisban Avenollal, aki azonban a közlést akkor nem vette tudomásul.

Az Addis-abebai olasz követség felhívta az ottlakó görögöket, akik olasz védelem alatt állnak, hogy legkésőbb augusztus 4-ig hagyják el az ország területét.

Abesszinia a miénk lesz!

Rómából jelentik: Csütörtök este Rómában nagyarányú tüntetések voltak Abesszinia ellen. A tüntetésekben óriási tömeg vett részt és a szónokok, nagyrészt a fasiszta párt vezetői, elsősorban Olaszország gyarmatosítási kötelezettségeit hangsúlyozták. A szónokok nemesak Abessziniát támadták hevesen, hanem nagyon világos célzásokat tettek azokra az államokra is, amelyek Abesszinia mögött állnak. A tömeg erre tapssal és füty szóval válaszolt.

Az uccákat bejáró óriási tömeg lelkesen éltette Mussolinit és tüntetett az angol-japán fegyverszállítók ellen. Többen a Népszövetséget is szidalmazták.

A tüntetések lefolyását Marinetti ismertette az olasz rádióban és előadását a szavakkal fejezte be: „Abesszinia a miénk lesz!”

A francia nagykövetség palotája előtt is nagyobb tömeg gyűlt össze, amely Franciaországot ültette. De Chambrun gróf nagykövet megjelent a palota erkélyén és így válaszolt a tüntetőknek: „Éljen Olaszország!”

Londoni jelentés szerint a péntek reggeli angol lapok részletesen foglalkoznak a római tüntetésekkel és hangsúlyozzák, hogy azok elég nyilatottan Anglia ellen is irányulnak. A Reuter-iroda jelentése szerint

a tüntetők egyik csoportja plakátot vitt, amely azt ábrázolta, amit a fasiszta lictorbárd darabokra vágja az angol és japán zászlót.

A Daily Telegraph szerint a fasiszta ifjúsági szervezetek csoportjában többször „Le Angliával!” kiáltások hangzottak el, amit a tömeg viharosan helyeselt. A lap szerint a falragaszokon is Angliát sértő képek voltak láthatók.

Londonból jelentik: dr. Martin abesszin követ csütörtökön átnyújtotta V. György Királynak a Salamond-rend, Mary Királynénak pedig a Sába királynő-rend aranyláncát, amelyeket Haile Szelasszi császár az ezü jubileum alkalmából adományozott a királyi párnak.

Fél liter vér — ötszáz dinár

Tizennégy embert tartanak nyilván Szuboticán a vérátömlesztés céljára

Alig két évtizede, hogy az orvostudomány a mindennapos gyakorlatba átvitte a vérátömlesztést, amit olyan alkalmakkor eszközölnek, amikor a páciens életét a nagy vérvesztés vagy vérszegénységgel járó egyéb betegség miatt veszedelem fenyegeti és ma már ott tartunk, hogy a szegény emberek díjazásért vérüket adják a tehetősebb betegeknek. Egyébként a kezelő orvos, sebész, operátor felfogásától függ sokszor, hogy mely esetekben tartja szükségesnek a vérátömlesztést, úgy hogy egyes kórházakban, szanatóriumokban viszonylagosan sürűbben alkalmazzák, másutt pedig ritkábban.

A vérátömlesztés, illetve a vér szolgáltatása ma már oly gyakori, hogy ha nem is állandó megélhetést, de mindenesetre jelentős alkalmi jövedelmet jelent sok szegény embernek. Az orvosok a legszívesebben a páciens valamely vérokonát veszik igénybe az átömlesztéskor, ha ilyen rokon jelentkezik és sokszor megtörténik, hogy apa a gyermekeinek, gyermek a szülőknél, testvér a testvéreknél adja a vérének. Azonban nem mindig akad ilyen rokon, viszont a vérátömlesztés csaknem minden esetben sürgős, ezért minden nagyobb kórház, szanatórium, állandóan gondoskodik olyan személyekről, akiket szükség esetén nyomban be lehet hívni a műtétre.

Dr. Gyurisics Mileta szuboticai városi fizti főorvos két évvel ezelőtt igyekezett a helyi egészségügyi intézmények számára vért szolgáltatató állandó személyekről gondoskodni, mert addig az volt az állandó gyakorlat, hogy a kórház személyzetét, vagy az arra alkalmas könnyebb betegeket használták fel. A főorvos hirdetésére ketten jelentkeztek Szuboticáról és többen vidékről, — három személy Beográdból is, — azonban a vidékieket vissza kellett utasítani, mert a vérátömlesztés mindig sürgős és a vidékiek megérkezését nincs idő bevárni. Azóta a kórházak igyekeztek a létszámot növelni, úgy hogy ma már Szuboticán

tizennégy embert tartanak nyilván vérátömlesztés céljára.

Mind fiatal, egészséges, erős emberek, akiket jelentkezés után vérvizsgálatnak vetnek alá. Nemesak azt állapítják meg, hogy vére egészséges-e, hanem azt is, hogy melyik vércsoportba tartozik, mert fontos, hogy a beteg vércsoportjának megfelelő legyen az átömlesztett vér is.

A Szuboticán nyilvántartott személyek mind

szegénysorsu munkások, vagy munkanélküliek

akiknek nagy szükségük van arra a pénzre, amit a szó szoros értelmében vérükkel keresnek. A műtétnekél

minden köbcentiméter véreért egy dinárt fizetnek.

Egy-egy alkalommal négy-öt deciliter vért kell adni, úgy, hogy a vért szolgáltató esetenként 4—500 dinárt keres.

Szuboticán átlag kéthetenként kerül sor ilyen műtétre és a nyilvántartott személyek évente több ízben is a műasztalra kerülnek.

Dr. Balog Ernő operátor főorvos érdekes eseteit sorolja fel a vérátömlesztésnek. Ő a zsidó kórházban, — ahova vidékről is hoznak betegeket, — két-háromhetenként kénytelen vérátömlesztést alkalmazni. Elmondja, hogy a nyilvántartott személyeknél az egyéni megbízhatóságra is ügyelnek. A szegény emberek örülnek, ha ilyen módon keresetük juthatnak. Nemrégiben azonban szomorú eset történt, amennyiben az egyik vért szolgáltatótól a műtét után egy ismerőse ellopta azt a pénzt, amit a kórháztól kapott.

Nyilatkozik önfeláldozó szerepéről egy vért szolgáltató is.

G. Bálint munkanélküli a Majsai-uton, egyszoba-konyhás kis udvari lakásban él feleségével és három kis gyermekével. Magas, egészséges, harmincötéves férfi.

— Két éve vagyok munka és jövedelem nélkül. Csak ritkán akad kereset és így tavaly egy ismerősöm biztatására örömmel jelentkeztem a vérátömlesztésre. Megvizsgáltak és alkalmasnak találtak, — alig vártam azután, hogy sor kerüljön rám, mert nagyon kellett a pénz. Amikor azonban behívtak a kórházba, kicsit megdöbbentem. Nem tudtam, hogyan megy a műtét, fájt-e és nem betegszem-e bele. A feleségem sirt is, de én álltam az elhatározásomat.

— Az operáló teremben már a műtőasztalon, letakarva feküd a beteg. Amikor az érvágás megtörtént és a vért vezető csövet felesatolták, megremegtem, kicsit szé-

dültem is az izgalomtól, de meglepetve tapasztaltam, hogy jóformán

semmit sem éreztem.

Csaknem fél óra hosszat tartott az átömlesztés, de utána, bár kicsit legyengültem, saját lábamon mentem haza és néhány nappal később már ismét teljes erőben voltam és munkaképesnek éreztem magam.

Ötszáz dinárt kaptam, ami csaknem egy hónapi megélhetésünket biztosította.

Azóta többször igénybe vették a véremet és ma már szinte megszoktam a műtétet. Semmi izgalmat nem érzek, mert már tudom hogy az átömlesztés minden zavar nélkül folyik le. Nagyrészt tudom, hogy kik azok, akiknek operációjánál szerepeltem, nem egy ízben találkoztam is azokkal,

akiknek ereiben az én vérem folyik.

Hogy kik ezek arról nem beszélek, mert a nem fontos ez. Lényeges, hogy valami keresethez tudok ilyen módon időnként jutni kórháznak titoktartást ígértem. Különbösen is és jól esik az a tudat is, hogy embertársaimon segíthetek.

Alfa

—o—

Amerika — Kína két nap

Még ebben a hónapban megnyílik a rendszeres légitforgalom a Csendes óceánon át

A Pan American Airways, az Egyesült Államok legnagyobb légitforgalmi társasága hosszú előkészületek befejezése után e hó végén

üzembehelyezi járatait a Csendes óceánon keresztül.

A vonal kiindulási pontja a Californiai San Francisco, végállomása pedig Kína. Közbeeső leszállás a Hawai szigeteken lesz. E járatokat nem az eredetileg tervbevetett Sikorszky orosz mérnök „Clipper” típusú géppel, hanem a legújabb négy motoros Glenn Martin hydroplánokkal fogják lebonyolítani, melyek 20 utas számára biztosítanak kényelmes hálólhelyet. A hálólhelyek nagyobbak, mint az amerikai vasutak Pullmanjai és nappal összecusukthatók, súlyuk egyenként nem több, mint 7 kilogram. Az ilyenképen elért óriási súlymegtakarítást a gép tökéletes hangszigetelésére használták fel, úgy hogy

a gép kabinjaiban szinte alig lehet a teljes gázzal járó motorokat hallani.

Az új vonal legnagyobb jelentősége az utasszállítás mellett a postaszállítás.

A levelek ezentúl 2 nap alatt jutnak Amerikából Kínába

az eddigi 10—12 nap helyett. Az óriás repülőgép olyan helyeken is fog postát ledobni, kis éjtőernyők segítségével, ahol nem is száll le.

Érdekes ezzel kapcsolatban megemlíteni azt a sanfranciscói hírt, hogy most érkezett oda az utolsó ugynevezett „konzerv-doboz posta”. A csendesóceánbeli és polynéziai szigetekről ugyanis ilyen dobozokban szállítják San Franciscóba szétküldés végett a leveleket. Az utolsó „konzerv-doboz postát” Niufou szigetéről William Quesnell postamester irányította San Franciscóba azzal a megjegyzéssel, hogy ez lesz az utolsó, mert a benszülőttek, akik a parttól három mérföldre elhaladó hajókhoz uszva vitték a dobozokat, a jövőben 2.— angol font díjazást követelnek, ezt a költséget pedig a sziget postalorgalma nem bírja el. Szerencse, hogy éppen megindul a légitposta-forgalom.

Sikkasztott a főnök, aki alkalmazottait akarta visszatartani a sikkasztástól

Elítélték a noviszádi Inka iroda volt tulajdonosát

Érdekes óvadéksikkasztási pert tárgyalt pénteken a noviszádi törvényszék hármastanácsa. A bíróság előtt Pavlanszki Emil noviszádi magánhivatalnok állott, akit az ügyész többrendbeli óvadéksikkasztással és egyéb bünténnyel vádolt.

Pavlanszki Emil évekkal ezelőtt Noviszádon „Inka” néven irodát nyitott, amely pénzbehajtási műveletekkel foglalkozott. Pavlanszki az iroda megnyitása után jó, **erélyes inkasszánsokat keresett és csakhamar számos jelentkező is akadt.**

Pavlanszki a jelentkezőktől óvadékokért, nehogy a behajtott pénzzel megszökjenek és aki óvadék gyanánt át tudott adni egy nagyobb összeget, azt alkalmazta. Így többek között Brand Ádám palánkai lakostól kaució fejében felvett 2000 dinár készpénzt és 3000 dinár névértékű hadikárpótlási kötvényt, Csorba Ferenctől szintén ötezer dinárt, Grgurovics Felixtől ötezer,

Kovács Mihálytól 1700, Schank Ádámtól 4055, Valuh Jánostól 645 és Hernya Antalól 3845 dinárt.

Az inkasszánsok egy ideig dolgoztak, majd részben Pavlanszki elbocsájtotta őket, részben pedig önként kiléptek a szolgálatból. Amikor kiléptek,

követelték az óvadékképpen letétbe helyezett pénzüket, azonban Pavlanszki a pénzzel nem tudott elszámolni.

Pavlanszkit ezenkívül azzal is vádolta az ügyészség, hogy Lengyel Edéné noviszádi asszonytól kölcsönvett egy 2500 dinár értékű irógépet, amelyet eladott Sztrocki Petar noviszádi ügyvédnek.

A vádlott a tárgyaláson beismerő vallomást tett és azzal védekezett, hogy az irodája rosszul ment azért nem tudta visszadni az óvadékokat. A bíróság a perbeszéd elhangzása után nyolchavi szigorított fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Petrovaradinban akció indult, hogy ismét önálló város legyen

Petrovaradin és Noviszád egyesítéséből eddig csak Petrovaradinnak volt haszna

Petrovaradinban érdekes akció indult meg, amelynek az a célja, hogy elszakadjon Noviszádtól és ismét önálló város legyen. Az akció kezdeményezői megbeszéléseket folytatnak Petrovaradinban és arra készülnek, hogy aláírásokat gyűjtsenek és

a szkupstinától kéri a Noviszád és Petrovaradin egyesítéséről szóló törvény megszüntetését, hogy visszakapják autonómiájukat.

A mozgalommal kapcsolatosan szükségesnek tartottuk illetékes helyeken megérdeklődni, hogy milyen haszonnal járt Noviszádra nézve az, hogy területileg és lakosságában is megnövekedett azáltal, hogy Petrovaradint idecsatolták. A kapott felvilágosítások alapján határozottan állíthatjuk, hogy

az egyesítésnek csak a petrovaradiniaiak látták eddig hasznát. Noviszád városa nagy összegeket áldozott

Petrovaradinra, amit az önálló Petrovaradin sohasem tehetett volna meg.

Igy csak a Rókus patak szabályozása eddig közel egymillió dinárjába került Noviszád városának, a dunai védgát emelése is közel félmillió dinárt emésztett meg. Ezenfelül számos más kiadást is jelentett Noviszádnak az egyesítés. Erőkezvesztése a városnak az egyesítés következtében az, hogy a Petrovaradinból jövő termények, így elsősorban a bor és pálinka után most nem szedhet semmilyen illetéket a város, míg ha Petrovaradin elszakad Noviszádtól, az így befolyó jövedelem tekintélyes összeget jelent.

A fenti néhány megállapításból is látható, hogy az egyesítés nem is annyira Noviszád, mint inkább Petrovaradin érdekében történt és ha ismét különválnak, akkor ez semmiféle anyagi veszteséget nem jelent Noviszádnak.

Hogyan lehet tíz centért 1562 dollár 50 centet kapni? Lánclévélőrület Amerikában

Denverben kezdődött. A postahivatalban egyszerre csak észrevették, hogy a levél forgalom egyik napról a másikra megduplázódott, aztán megtízszereződött, megszásszorozódott. Ezer és ezer levél érkezett egy-egy címre s a levelek kezelésénél érezték, hogy valamennyi borítékban valami kis kerek, kemény tárgy van. Kibontottak pár borítékot, a kis kerek kemény tárgy egy-egy tízcentes volt. Minden írás nélkül. Pár napig tartó nyomozás után kiderült, hogy miért küld ezer és ezer ember tíz-tíz centet egy címre.

„Send a dime“ — küldj egy tizecentest — a neve ennek a fantasztikus játéknak, amely

pár nap leforgása alatt tíz centért 1562 dollár 50 centhez jutottak bárkit teljesen törvényes és tisztességes úton.

Egy-két hét alatt naponta százezer levél került a postára, a százezer levélben tizecentekben tízezer dollár. Aztán lassan más városokba is áttért ez a furcsa játék, úgyhogy az egész ország erről beszélt, mert minden embert elért a szerencsét jelentő levél, ami tíz cent ellenében egy kis vagyont ígért.

A levelek szövege — amely megmagyarázza az egész esodát — a következő:

„Remény és Prosperitás.“

„Ezt a láncot azért kezdtük, hogy vissza hozzuk a prosperitást. Három napon belül készítsen erről a levélről öt másolatot és küldje el öt barátjának. Az alulírt öt névből hagyja el a felsőt és írja a saját nevét és címét utolsónak. Ugyanekkor küldjön a legfelső címre tíz centet. Ennek ellenében ön pár nap múlva 1562 dollár ötven centet fog kapni. Ez ugyebár még tíz centet. Bizék barátaitban és akkor ez a lánc nem fog megtörni.“

A levél alatt öt név és cím van. Ha tehát én folytatom a megkezdett láncot és küldök tíz centet a legfelső és elhagyandó címre, utolsónak írom az én nevemet és a levelet elküldöm öt barátomnak azzal az utasítással, hogy mindannyian szintén küldjék

ki a lánclévelet öt-öt barátjuknak, mire az én nevem a legfelső sorba kerül, már 15.625 levél van forgalomban nevemmel a felső sorban és így 15.625 ember küld nekem tíz-tíz centet.

Nincs az egész dologban semmi trükk, semmi csalás. Tíz centért igazán kaphat bárki 1562 dollár ötven centet. Vannak olyanok, akik kaptak is. A játék legelején. Mert időközben a postaügyi minisztérium közbelepett és dacára annak, hogy a törvények között a legszorosabb kutatás mellett sem találtak tiltó paragrafust az esetre, mégis kijelentették, hogy a láncléveleket szerencsejátéknak minősítik és ilyen címen megtiltják. Természetesen ma már millió és millió ember kapja a leveleket s ha tudják is, hogy millió embert nem lehet megbüntetni, a láncok megszakadnak, mert a posta rengeteg levelet elkobzott, sőt néhány embert le is tartóztatott, hogy próbápert indítsanak. Egyes városokban ez sem kedvetlenítette el az embereket, mert irodákban nyitottak és a posta megkerülésével próbálják lebonyolítani a dolgot és folytatni a mesébeli játékot, amely tíz centet pár nap alatt ilyen esodálatosan megsokszoroz.

Vannak, akik elítélik ezt a lánclévélőrületet, de senki a kárhoztatásra erkölcsi vagy törvényes alapot nem találhat. Senki sem kockáztat többet tíz centnél és akármennyire depresszió van, tíz centnek még most sincs olyan nagy értéke Amerikában, hogy ezeket védeni kellene, különösen akkor amikor minden drugstoreban dollárokat játszanak el az emberek a golyózómasinán a nyerés minden reménye nélkül s amikor millió dollárok vándorolnak ki évente Amerikából kanadai és ír Sweepstakes sorsjegyekért.

Michael S. Glenn, Mountain Grove, Missouri-i nyomdatulajdonos levelet írt Farley postaügyi miniszternek, amelynek másolatát leadta az United Pressnek is. Glenn a levélben kifejti véleményét a postaügyi minisztérium intézkedéséről és kétségtelen hogy ezt a véleményt az ország lakosságának tulnyomó része osztja.

Glenn a levélben elpanaszolja, hogy bűntetéssel fenyegetik meg, ha egy barátjának

3- dinár 1 tubus

Soadont-fogkrém

a SOA-drogériában

a posta felhasználásával tíz centet küld és ezzel barátját leveszi a közsegélyen élők listájáról, ugyanakkor posta útján követelnek tőle öt dollárt, a nyomdai „code“ díja fejében holt ez az NRA-code öt tönkreteszi és hamarosan a közsegélyezésre szoruló listájára helyezi. Az öt dollárt követelő levélben nincs bélyeg, de ha ezt nem fizeti meg, ugyancsak büntetéssel fenyegetik. Ha továbbítja a láncléveleket, 18 cent áru bélyeget vesz és ennyivel segíti a kormányt. Mert ha egy lánc nem szakad meg és valamelyik szegény ördög tényleg megkapja az 1562 dollár ötven centet, ugyanekkor a postahivatal 468 dollárt keres bélyegeken. Ha ötezer ilyen levéllánc megy keresztül megszakadás nélkül, — és jóval több van forgalomban — a kormány bélyegben 2.340.000 dollárt keres az üzleten s emellett csökken a munkanélküliség is, mert hiszen rengeteg postahivatali, vasúti alkalmazott, bélyegnyomdamunkásra lesz szükség, sőt felendülnek a levélpapír-, borítékgyárak és üzletek is.

Egyes levélláncok huszonöt cent elküldését kérték, akadtak dolláros levélláncok is, sőt Hollywoodon megpróbálkoztak a 100 dolláros küldésével is, de a postaügyi minisztérium tiltó határozata megakasztotta a láncok folytatóságát.

Természetesen, rögtön akadtak „racketeerek“, akik a maguk hasznára használták ki ezt a dívatot, de hát a racketeerek sem vehettek el többet egy embertől tíz centnél.

Bizonyos, hogy Amerika lakossága — felismervén a könnyű pénzszerzés módját — módot fog találni arra, hogy a postahatóságok megkerülésével folytassa ezt az izgalmas és ártalmatlan esodajátékot, amelynek résztvevői tíz centért egy kis vagyont vásárolhatnak.

Már Magyarország is...

Alig érkezett Magyarországra a hír, már megérkezett maga a gondolat is, sőt akadtak „leleményes“ emberek, akik mingyárt meg is valósították ezt a gondolatot. Megalakították az „Eszmei Jóléti Szövetséget“ és elküldték az első leveleket. Az amerikai és a magyarországi rendszer között csupán annyi a különbség, hogy míg Amerikában tíz centet, Magyarországon egy pengőt kérnek az áldozatoktól és míg Amerikában a levelek öt nevet tüntetnek fel, Magyarországon csak hatodiknak írhatja be saját nevét az, aki a leveleket továbbítja. „Egy pengőért 15.625 pengőt kaphat“, hirdeti az Eszmei Jóléti Szövetség.

Megállapították, hogy az új hólabdalánc Pécsről indult ki. Baranya megyéből aztán lassan átment Szegedre, és most már a nyomok szerint Szegedről tovább megy Békés megye felé. A hólabdalevelezést irányító társaság ügyes trükkökkel dolgozik. Szegeden például egy embernek 1200 pengőt, másoknak pedig 2—3000 pengőt kézbesített ki a posta, de kiderült, hogy ezek mind az Eszmei Jóléti Szövetség vezetőségének tagjai.

A hatóságok erélyes nyomozást indítottak, hogy megállapítsák, kik irányítják az Eszmei Jóléti Szövetséget, kik azok, akik ilyen bűnös módon félrevezetik a hiszékeny főként vidéki embereket.

F. J.

Fordulat Ausztriában a Habsburg-kérdésben

Három tartománygyűlés a Habsburgok visszatérése ellen nyilatkozott

Bécsből jelentik: Gleissner, Felsőausztria tartományi főnöke

valamennyi felsőausztriai községhez körlevelet intézett, amelyben felszólítja a községeket, hogy a jövőben mellőzzék a Habsburg-család tagjainak szokásba jött diszpolgárrá választását.

A körirat hivatkozik arra, hogy a diszpolgárrá választás tényét legitimista oldalról kihasználják és úgy tüntetik fel, mintha a restauráció már küszöbön állna. A körirat szerint a diszpolgárrá választás ellentétben áll az osztrák alkotmány rendelkezéseivel is. A vorarlbergi tartománygyűlés csütör-

tökön Bregenzben tartott ülésén új szabályzatot fogadott el, amely kimondja, hogy a községek csak azokat az osztrák állampolgárokat választhatják diszpolgárokká, akik különös érdemeket szereztek a község fejlesztése körül.

Londonból jelentik: A Reuter-iroda bécsi jelentése szerint

az utóbbi időben hivatalos osztrák részről Habsburg-kérdésben bizonyos irányváltozás tapasztalható.

A jelentés szerint a legutóbbi 24 órában Vorarlberg, Felsőausztria és Tirol tartománygyűlései nyilatkoztak a Habsburgok és visszatérésük ellen.

Négyévi szigorított fogházra ítélték Ivanitzát

A bíróság elrendelte felételeles szabadlábrahelyezését, de az államügyész felebbezett a döntés ellen

Petrovgradból jelentik: Az Ivanitza ügy tegnapi folytatódó tárgyalásán a bíróság felolvasta Ivanitza üzleti és magánlevelezését, valamint a meg nem jelent tanúk vallomását. Ezzel a bizonyítási eljárás véget ért és sor került a perbeszédre. Pavlovics Vojislav államügyész a vádirat több pontjára nézve elejtette a vádat, mert az elévült. A többi vádpontokra nézve azonban kérte a bűnösség kimondását és a legsúlyosabb büntetés kiszabását, mert

Ivanitza ravasz szélhámos, akitől a társadalmat meg kell szabadítani.

Eremeics Száva védő, kérte hogy a bíróság mentse fel védencét, mert bűnössége mellett csak Molnár vallomása szól, azt pedig arra való tekintettel, hogy Molnár is vádlottja az ügynek nem lehet teljes értékűnek elfogadni.

A bíróság az ítéletet késő este hirdette ki. Ítéletében bűnösnek mondja ki Ivanitzát az államkincstár tehére elkövetett sikksztás és okirathamisítás büntetésében és ezért

négy évi szigorított fogházbüntetésre, 1000 dinár pénzbüntetésre és 3 évi polgári jogvesztésre ítélte.

A büntetésbe beleszámítják a vizsgálati fogságban kitöltött husz hónapot.

Az ítéletkihirdetés után úgy az államügyész mint a védő és a vádlott felebbezést és felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. Eremeics védő kérte a bíróságot, hogy az ítélet jogerőre való emelkedéséig helyezze védencét szabadlábra, aki Ulyma község bizonyítványa szerint rendes családi életet él feleségével és két gyermekével, rendes foglalkozása és állandó tartózkodási helye van és így nem kell szökéstől tartani. A bíróság rövid tanácskozás után kihirdette, hogy helyt ad a védő előterjesztésének és az ítélet jogerőre emelkedéséig

szabadlábra helyezi Ivanitzát.

Pavlovics államügyész azonban megfelebbezte a bíróság döntését és Ivanitza így még egyelőre a vizsgálati fogságban marad.

A városi közgyűlés döntéséi nem lépnek sztrájkba a szuboticiai mészárosok és hentesek

A Korhec gyárral egyenlő illetékeket és a fogyasztási illeték leszállítását követelik

A szuboticiai városi fogyasztási illetérendszer aránytalan díjtételei a város iparának és kereskedelmének lassanként csaknem minden ágát megbénítják. A trosarina életbeléptetése óta Szubotica forgalma megdöbbentő mértékben hanyatlott, úgyhogy ma már a legtöbb iparágban veszedelmes munkanélküliség van, mégpedig azért, mert a behozatali illetékek elriasztották a szuboticiai piacokról a környékbéli termelőket és fogyasztókat és mert a szuboticiai termékek a magas illetékek miatt nem versenyképesek.

A különféle iparágak után most a husvágó iparosok kezdtek erélyes mozgalmat a fogyasztási illeték leszállítása érdekében, mert

a jelenlegi aránytalan díjtételek lehetetlenné teszik a mészárosok és hentesek megélhetését.

Ennek tanúsága az, hogy a néhány év előtti 100 piaci hentes közül ma már alig harminc foglalkozhat husvágással. A mészárosok és hentesek számtalan esetben kérték sérelmeik

azonnali orvoslását, miután azonban kérvényeikre mindeddig nem érkezett döntés legutóbb azzal a tervvel foglalkoztak, hogy sztrájkba lépnek és beszüntetik a vágást, míg a fogyasztási illetékeket a viszonyokhoz megfelelően méltányosan le nem szállítják.

A mészárosok és hentesek pénteken délután újabb értekezletet tartottak az ipartestületben. Az értekezleten Vukov Mihály elnök ismertette a mozgalom eddigi fázisait és hosszas vita után a jelenlevők úgy döntöttek, hogy

egyelőre nem szüntetik be a vágást, hanem megvárják Szubotica város keddre összehívott közgyűlésének a döntését.

A husvágó iparosok súlyosan nehézményezik, hogy a Korhec féle hentesárugyár különként hatvan para fogyasztási illetéket fizet, ugyanakkor, amikor a többi mészáros számára különként egy dinár az illeték. A husvágó iparosok így nem versenyezhetnek a Korhec üzemmel.

Amit az olvasó mond:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Néhány nap előtt esett egy kis eső, mely a kukoricára és egyéb hasznos növényekre jó volt, s az embereknek is kellemes a nagy hőség után. De ma már megint poros az ucca, ami méreg a tüdőnek. Igaz, hogy szokták Noviszádon az uccákat öntözni, de csak nappal. Minden éjjel körülbelül három órakor jön a Car Lazar uccába döcögve és nagyokat nyikorogva két városi seprőgép és felveri a port, úgy hogy a nyitott ablakokon át a szobákba behatol a nagy hőségben mindenki nyitva hagyja az ablakokat. Én már messziről hallom jönni a seprőkesikat, felébrednek és az ablakhoz megyek friss levegőt szivni, de sajnos a porrelhő a második emeletig is elhatol és csak félóra múlva oszlik el. Nemsokára rá kezdődik a forgalom az uccán és vége a friss levegőnek.

Jó volna ha az illetékes hatóság éjjel is, a seprés előtt, locsoltatná az uccát, hogy ne legyen kénytelen az ember a bacimakkal telt port beszívni. Azt hiszem hogy ez az eljárás apasztaná Noviszádon a tüdőbetegek számát.

Mély tisztelettel írja ezt egy öreg noviszádi polgár aki sajnos nincsen oly szerencsés helyzetben, hogy fürdőhelyet felkeressen.

H. Zs.

Az asszony verve jó?

Petrovgradról jelentik: Halász Andrásné petrovgradi napszámosasszony gyilkossági kísérlet címén feljelentette a férjét és elmondotta, hogy harminc évig boldog házasságban élt a férjével, de az utóbbi időben Halász állandóan veri és megöléssel fenyegeti. A rendőrség előállította Halászt, aki beismerte, hogy feleségét több ízben bántalmazta, de a közmondásra hivatkozott, a mely szerint

a pénz olvasva, az asszony pengé verve jó, pénz híján hát az asszonyt veri.

Különb is — mondotta —, senkinek semmi köze sincs, hogyan bánik a feleségével. A gyilkossági kísérletet tagadta és kijelentette, hogy esze ágában sem volt feleségét megölni, mert mindennek elcsinálni szereti. A rendőrség megindította az eljárást.

Irodák, műhelyek, üzletek többet fizetnek a villamos áramért, mint a magánháztartások

Több noviszádi áramfogyasztóval a kérdéssel fordult hozzánk, hogy mi az oka annak, hogy a villamostelep az áram árát hektovattonként 65 paráról 70 parára emelte fel. Ez ügyben azonnal a villamostelephez fordultunk felvilágosításért és a következő értesítést kaptuk.

A villanytelepnek a várossal kötött szerződése értelmében a magánháztartások áramára hektovattonként 65 para, irodák, műhelyek, stb. világítási árama azonban 70 para. Hogyha az iroda, műhely stb. egybe van kapcsolva a lakással, akkor a lakásnak is drágább áramát kell fizetnie. Ez ért mindazok, akiknek irodájuk, műhelyük stb. a lakással együtt van, jól teszik, ha külön kapcsoltatják a lakásáramot és külön az iroda, műhely stb. áramát, mert így a lakásban fogyasztott áramért csak 65 parát fizetnek hektovattonként. Több helyen azért emelt a telep 70 parára az áramát, mert csak most jött rá, hogy iroda vagy műhely a lakással egybe van kapcsolva.

HIREK

Reggeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Noviszád, Kralja Petra 30. I. emelet

Telefon 21-37, éjjel 20-58.

Postacsekkszámla: Zagreb, 46.692

Előfizetés ára 1 hónapra 18.— dinár,
3 hónapra 50.— dinár

Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

Derült idő

Európa: Nyugat- és Középeurópa felett magas a légnyomás, míg a többi részeken depresszió van.

Jugoszlávia: Az egész országban derült az idő. A hőmérséklet mindenütt emelkedett.

Jóslat július 27-ére: Az egész országban derült idő várható. Északon és északnyugaton növekvő felhőzet és helyi viharok lehetségesek. A hőmérséklet az ország nyugati felében kissé csökken, a keleti részeken emelkedik.

Vizállás

A Duna Dunapentele és Noviszád között árad, máshol apad, alacsony vizállás. Noviszádnál tegnap 218 centiméter volt a Duna vizállása. A tegnapielőtti helyzettel szemben 18 centimétert áradt. A Tisza Záhonyig árad, máshol apad, igen alacsony vizállás.

★

— A holland katolikus párt elnöke kapott megbízást kormányalakításra. Hágából jelentik: Hivatalosan közlik, hogy a Colijn-kormány bejelentette lemondását Vilma királynőnek. A királynő a lemondást elfogadta és egyidejűleg felkérte a kormányzati ügyek további intézkedésére és mindazon intézkedésekre megítélésre, amelyek a mostani nehéz időkben az ország érdekében állnak. — Újabb jelentések szerint Vilma királynő Aalberse tanárt, a kamara katolikus csoportjának elnökét bízta meg a kormányalakítással. A királynő ezzel követte azt a régi parlamenti szokást, hogy az a politikus vegye át az új kormány megalakításával járó felelősséget, aki az előző kormány bukását felelős.

— **Armszűnet Noviszádon.** Vasárnap reggel öt órától félhatárig Noviszádon a nagylímanon, a Strand uton, flottila parancsnokság, valamint a dobrotvora Vladimira Matijevicsa uccában és környékén nem lesz áramszolgáltatás.

— **Fürdőruhák, fürdőkabátok, fürdőcipők nagy választékban; Fischer J. és fia cégnél, Noviszádon.** 252

— **Petneházy Antal lesz a magyar iparügyi miniszter.** Budapestről jelentik: A „Függetlenség” értesülése szerint a hivatalos lap a napokban közli az iparügyi minisztérium felállításáról szóló rendelkezéseket. A lap szerint iparügyi miniszter Petneházy Antal, a kereskedelmi minisztérium iparügyi államtitkára lesz.

— **Öngyilkosságot kísérelt meg egy topolai kereskedő.** Stern Márton 52 éves topolai kereskedőt szerdán reggel eszméletlen állapotban találták a lakásán. Az előhívott orvosok megállapították, hogy a kereskedő valamilyen méreggel öngyilkosságot kísérelt meg. Az orvosok mindent megtettek a kereskedő megmentésére, azonban kevés remény van arra, hogy életben marad. Stern Márton már régóta álmatlanságban és gyomorbetegségben szenvedett és úgy látszik, hogy emiatt kísérelt meg öngyilkosságot.

— **Ítélet a boszniai agrárperben.** Az ismeretes boszniai agrárperben pénteken hirdették ítéletet a sarajevói törvényszék. Huszein Kádics volt szkupstinai képviselőt a bíróság 16 havi szigorított fogházra és 70.000 dinár pénzbüntetésre ítélte. Sztojics Vladimirt 3 évi szigorított fogházzal és 50.000 dinár pénzbüntetéssel sújtották.

— **Közlekedési baleset Noviszádon.** Weisz Jenő noviszádi kereskedő gyümölcsessel megrakott kocsija pénteken az uccán elütött egy járókelőt. Szerencsére a földrezuhanó járókelő még idejében félrehúzódott és így a kocsikerekei nem haladtak át rajta. Így csupán kisebb zúzódásokat szenvedett.

Meggyilkolta részeges férjét egy szubotocai vasuti őr felesége

Pénteken reggel jelentették a szubotocai államügyészségnek, hogy Szubotica külvárosában a Szkenderovói állomás közelében levő 66. számú órházban gyilkosság történt.

Todorov Milutin 39 éves vasuti őr több fejszecsapással meggyilkolta a felesége.

Todorov két hónappal ezelőtt került a Szkenderovói órházba. Feleségével állandóan veszekedtek és a vasuti őr csaknem mindennap megverte az asszonyt. Todorov iszákos ember volt és éjszaka botrányoktól volt hangos az órház. Péntekre virradó éjjel Todorov ismét egy órakerészen ment haza és csufosan összeverte a feleségét, majd pedig lefeküdt aludni. Az elkeseredett asszony fejszét kerített és összekaszabolta vele alvó férjét. A gyilkos asszonyt letartóztatták.

A szubotocai törvényszékről pénteken délelőtt bizottság szállt ki a gyilkosság színhelyére. A bizottság tagjai dr. Raskov Tima államügyész, Zvekić Szever vizsgálóbíró, Jejavics Szevan és dr. Rukavina Joszip törvényszéki orvosszakértők.

Az orvosi bizottság megállapította, hogy Todorovot négy fejszecsapással ölték meg és erre az ügyész elállt a holttest felboncolásától és megadta a temetési engedélyt.

A holttest mellett a véres párnán félméter hosszú konyhakést találtak, amelyről az asszony azt állította, hogy férje megakartja őt és négy gyermekét gyilkolni és ő önvédelemből cselekedett.

Ennek azonban ellentmond az, hogy a kés, amely pedig a vérrel átitatott párnán feküdt nem volt véres, minden valószínűség szerint azért, mert csak később tették a párnára, amikor ott már megaludt a vér.

Elmondta az asszony, hogy férje részeges volt és havonta 800 dinárt költött el itálra és nőkre.

A férjgyilkos asszonyt bekisérték a szubotocai törvényszékre.

— **Betörők garázdálkodnak Noviszádon.** A esütőökről péntekre virradó éjszaka ismeretlen tettesek behatoltak a Primorszka ucca 21 számú ház mosókonyhájába s onnan férfi és női ruhanevet loptak el. A rendőrség a betörés ügyében megindította a nyomozást.

— **Veszekszik a malomtulajdos.** Petrovgrádból jelentik: Braun Bernát écskai malom tulajdonos megtámadta és többször arculütötte Thurn János écskai kereskedő feleségét. Az asszony könnyű testi sértés és becsületsértés címén büntetőfeljelentést adott be a petrovgrádi járásbírószágon a malomtulajdonos ellen.

— **Ég a termés.** Az utóbbi napokban több helyről érkezett jelentés, hogy a szárazság folytán meggyulladt és elégett a termés. Így Kikindán Kokez Joca földbirtokos tanyáján 20 hold összehalmozott búzatermése égett el. A kár biztosítás utján megtérül. — A kulai határban pénteken Iszakov Szima tanyáján elégett egy kazal buza, amelyben 280 kereszt buza volt. A tüzhöz kimentek a kulai tüzelők is, de vízhiány miatt tehetetlenek voltak. — Kikindán péntekre virradóra elégett Barbul Darinkának a Cara Lazara uccában levő háza. A tüzet a rosszul épített kémény okozta. A ház padlásán elégett 36 mázsa buza.

— **Vasárnapi kirándulások.** Prijatelj Prirode tagjai vasárnap f. hó 28-án reggel háromnegyed 4 órakerészen találkoznak a Tomiszláv hidnál, indulás 4 órakerészen Csortanovcára, fürdő ruhát ajánlatos hozni. A második csoport az egyesület földjére megy, hajóval reggel fél 5 órakerészen. Vendégeket is szívesen lát a vezetőség.

—o—

Egy londoni klubban.

Négy ur ül a mély klubfotelekben.

— Oh, — sóhajt fel az első.

— Oh, — nyög a második.

— Oh, — sir a harmadik.

— Figyelmeztetem önöket, uraim, — szólal meg a negyedik —, hogy a klubban szigorúan tilos üzleti ügyekről tárgyalni.

HALLÓ.

BERLIN. A oirodalmi vasutasok érdekes kísérletezést folytatnak. A Halle és Leipzig között közlekedő villamosvonathoz egy „jégbehűtött” kocsit kapcsolnak, a kísérletezések eddig nagyszerűen beváltak, mert a hűtőberendezéssel sikerült elérni azt, hogy ennek a kocsinak a hőmérséklete mindig hét fokkal alacsonyabb legyen mint a levegő hőmérséklete. A hűtőberendezést csak akkor helyezik üzembe, ha a hőmérséklet 25 fok fölé emelkedik.

Prága. Súlyos éjjeli autószerencsétlenség történt Prága közelében. Egy személyautó belerohant egy éjjeli gyakorlóról visszatérő katonasoztagba. A sofőr elővigyázatlansága következtében egy katonát meghalt, négy súlyosan, többen pedig könnyebben megsebesültek.

PARIS. A francia főváros St. Quen nevű külvárosában egy katonai felszerelési gyárban tűz keletkezett. A tűz olyan rohamosan terjedt, hogy a gyár egyik munkásnője nem menekülhetett el és teljesen elégett. Több munkás és munkásasszony súlyos égési sebeket szenvedett.

Vargó. A nyugatlengyelországi Ezeszov nevű faluban egy földműves összeveszett mostohaanyjával és ezen annyira feldühödött, hogy egy kezébe akadó doronggal agyonütötte. Atyja el akart menekülni a dühöngő elől, mire ez vadászfegyverével agyonlőtte. Közben a gonoszlelvő nővére négy éves fiacskájával együtt a szomszédba menekült, de a gyilkos ide is követte őket és mindkettőt agyonlőtte. A borzalmas bűntények után a gyilkos házában elsáncolta magát és az odajövő rendőröket revolver golyóival fogadta. Amikor már csak egy golyója maradt, azzal önmagát akarta agyonlőni, de a rendőrségnek sikerült az utolsó pillanatban ezt megakadályozni és az embertelen gonoszlelvőt letartóztatni.

BUDAPEST. A magyar államvasutak már régebben hozzáfogtak a Budapest—Bécs közötti utszakasz villamosításához. Az ut egy részén már régebben közlekednek a villamosmozdonyok, míg most a Budapest osztrák határ közötti teljes utszakaszon elkészültek a villamosítással. Az első villamosvasut tegnapelőtt tette meg az utat Budapesttől Hegyeshalom határállomásig. A vonaton Bornemissza kereskedelmi miniszter és kísérete valamint az angol Talbot cég képviselői tettek meg az utat Budapesttől Hegyeshalomig és vissza.

Le Havre Franciaországból 325 ládában 25.000 kg. sulyu fegyvert szállítottak Buenos Ayresba. Mivel azonban ott fegyverbeviteli tilalom van, a szállítmányt visszaküldték Le Havre kikötőjébe. A francia kikötőhatóságok felnyitották a ládákat, amelyekben legnagyobb meglepetésükre fegyverek helyett homokot és köveket találtak. A rendőrség most kutatja, hol eserltek ki a fegyvereket homokkal és kövekkel.

BÉCS. Dr. Schuschnig kancellár felhívására a bécsi Heldenplatzon a hazafias egyesületek 200.000 tagja áldozott a múlt év július 25-én meggyilkolt dr. Dollfus kancellár emlékének.

Brüsszel. A brüsszeli nemzetközi kiállítást tegnapig nyolc millió ember nézte meg. A belga lapok kiemelik, hogy ez a nagy siker a világtárlás, kitűnő megszervezésének következménye.

MOSZKVA. Két banktisztviselőt, akik három évben keresztül 400.000 dinárt sikkasztottak, a szovjet bíróság halálra ítélte. A halálos ítéleteket végre is hajtották már a két banktisztviselőt.

Zagreb. A Jelasics grófok Novi Dvorban levő családi kriptájában sirrablók jártak, akik kifeszítették a koporsókat és ékszereket kerestek. A sirrablás nagy felháborodást keltett Zagrebban és most a zagrebi rendőrség keresi a kegyeletsértő rablókat.

BERLIN. A rendőrség a katolikus püspöki hivatalban lefoglalt tízezer márkát. A rendőrség azzal indokolja az elkobzást, hogy a pénzt tiltott gyűjtés után szereztek. A püspöki hivatal felebbezést nyújtott be a pénz elkobzása ellen és azzal védekezik, hogy a pénzt jótékony célra szánták.

Bukarest. A Dimineata jelentése szerint a kisantant augusztus 29-én Blédben megtartandó konferenciáján dr. Sztójadinovics, dr. Benes és Titulescu a kisantantot érdeklő aktuális kérdésekről számolnak be. Dr. Benes ismerteti a Sztalinnal, Litvinovval és Molotovval Moszkvában folytatott tárgyalásait. Beszámol a szovjet külpolitikájának átszervezéséről, amely lehetővé teszi, hogy a közeljövőben szorosan együttműködhessen a kisantanttal.

BÁCSPETROVOSZELŐI HIREK

Az előjáróság felhívja a lakosságot, hogy a második félévi adót augusztus hó 15-ig fizesse be, mert a késedelmeskedő 6 százalékos kamatot és végrehajtási díjat is tartozik fizetni. — Böndör Mihály községi aljegyző édes anyját a tüdőbetegséget és nagy gyászoló közönség részvétele mellett temették el. — A sztáribecseji főszolgabíró-ság a Tiszán levő összes használható jármű-vek összeírását elrendelte. — Agyanszki Vászó községi napidíjas a Tisza átúsztása közben fuldokolni kezdett és a segítségére siető Kokuskin Alekszandar ügyvéd és Szlá-dity Román iskola igazgató csak nehezen tudták kimenteni. — A község határában a napokban átvonult vihar több helyen kárt okozott, így: Tomasev Milán tanyáján a le-sújtó villám egy szalmakazalt gyújtott meg, Kiss Sándor tanyáján a hidegvillám a lakó-házat, kukoricagörét és disznóolat ronglata meg, míg Topálszki Vászó tanyáján a lakó-ház és istálló falát tette tönkre a villám. — Sinkovics Boldizsár gépész traktorát eladva cséplőgépét egyik molgunarasi szállási ismerősénél hagyta ideiglenesen, ahol mint a ta-nyához tartozót a végrehajtó lefoglalta és lepecsételte. A jogtalanul lefoglalt cséplő-gép még kellemetlenebb helyzetbe került, amikor a szomszédban kigyulladt szalmaka-zal tüze erősen megrongálta.

*

— A szombori Polgári Kaszinó Dalárda közgyűlése. A szombori Polgári Kaszinó Da-lárda most tartotta rendes évi közgyűlését, dr. Hetteszheimer Imre elnöklésével. Először a titkári majd a pénztári jelentést olvasták fel. A jelentések elfogadása után az egybe-gyűlték a következő vezetőséget választot-ták meg: elnök dr. Hetteszheimer Imre, ügy-vezető elnök Spanyol József, alelnök Czir-fusz Károly, igazgató Bázler István, titkár Krizmanich József, másodtitkár Benyács Kor-nél, pénztáros Fischer Antal, számvizsgálók Holpert Simon, Mészáros Sándor, szertárosok Keszler Károly, Mérey József, karmester dr. Kiss Lajos, választmányi tagok Csávai Sándor, Kovalovszky József, Major Károly, Steb-ler Ernő, Sulyok János, Kiss János és Wellen-reiter Gyula.

— Hogyera Szvetiszláv bánati agitációs körúton. Petrovárdából jelentik: Pénteken délelőtt Petrovárdára érkezett Hogyera Szve-tiszláv a jugoszláv néppárt elnöke aki bánati propaganda uton van. Reggel Hogyera Boto-son tartott népgyűlést, amelyen mintegy 3000 párthive vett részt. A lakosság leállít-totta a cséplőgépeket és abba hagyta a me-zei munkát, hogy Hogyera beszédét végig-hallgassa. Délelőtt a pártvezér Petrovárdán tartott pártértekezletet majd északbánati propaganda utra indult és Melencin, Kumá-non, Novibecsejen és Basahidon tart népgyű-léseket.

— Elhalasztották a noviszádi Polgári Magyar Kaszinó társasvacsoráját. A novi-szádi Polgári Magyar Kaszinó szombat este-re társasvacsorát tervezett, amelyet közbe-jött akadályok miatt jövőhétre halasztották.

— Jelentkezés vérátömlesztésre. A szu-boticaí városi tisztí főorvosi hivatal felhívja mindazokat, akik hajlandók vérátömlesztés-nél, díjazás ellenében, vért szolgáltatni, hogy a főorvosi hivatalban, — városbáza, III. emelet, — jelentkezzenek. Csakis egészsé-ges, fiatal emberek jelentkezését veszik fi-gyelembe.

— A Karakán vasárnap indul utnak Pet-rovárdából Budapestre. Petrovárdából jelen-tik: Rotter Lajos budapesti mérnök a híres siklórepülő vasárnap Petrovárdára ékezik és az Aeroklub gépének segítségével felszáll a Karakánon és Budapestre repül. Rotttert a helybeli cserkészek és az Aeroklub ünnepé-lyesen fogadják.

— Példátlan olcsóság a bajmoki baromfi-piacon. A bajmoki baromfipiacon csütörtök-ön olyan nagy olcsóság volt, amire már emberemlékezet óta nem volt példa. A csir-ke darabja 1 dinárba, a rántani való csirke párja 4—5 dinár, tyukok párja 10 dinár.

KÖZÉPBÁCSKAI HIREK

A sztáriverbászi elemi iskolák első osztá-lyába 198 tanuló kérte felvételét. Az isko-láknak összesen 820 elemista növendéke lesz. — A szrbobrani országos vásárt július 28-án, vasárnap tartják meg. Felkérlik az árusítókat, hogy iparigazolványukat feltét-lenül vigyék magukkal, mert ellenkező eset-ben megbüntetik őket. A vásárra vészmen-tes helyekről mindenféle jószág felhajtható. — A feketicsi határban a befejezéshez kö-zelednek a cséplési munkálatok. Az eddigi eredmények szerint a legtöbb helyen 5—6 métermázsa a termés, egyes helyeken azon-ban eléri a 10—12 métert is. Átlagos ered-ménynek 7 méter tekinthető, ami gyenge ter-mésnek mondható. — Az újonnan épült szekicsi kendergyárban, amely Teppert Már-ton filipovói gyáros tulajdona, tűz ütött ki, amely közel 10.000 dináros kárt okozott. A tűz okát nem tudták megállapítani, ezért ebben az irányban tovább folvik a vizsgá-lat. — A vrbászi és crvenkai községi jubi-leumokra, mint ismeretes, 120 tagu német-orosz vendégcsoporthoz is várnak. A pfalzi kirándulók most értesítették a jubileumi bi-zottságot, hogy július 29-én, hétfőn este a zágrebi gyorsvonattal érkeznek Beográdba, ahonnan másnap folytatják útjukat Novi-szád felé. A báni székvárosban ünnepélyes fogadtatásban részesítik a külföldi vendégeket. — A feketicsi ártézi fürdő előtt súlyos karamból történt. Egy szrbobrani gazdálko-dó Szekics felől Feketicésre hajtott, szemben egy másik kocsit közeledett. Ugyanekor egy autó jött Vrbász felől és a soffőr már nem tudott kitérni, úgyhogy a lovak egymásnak futottak, az autó pedig a kocsik közé ro-hant. A lovak súlyosan megsérültek, a két kocsit összetört, az autó megrongálódott. Emberéletben szerencsére nem esett kár. A vizsgálat megállapította, hogy a szrbobrani gazdálkodó kocsija szabálytalanul a baloldal-on hajtott s ez okozta az összeütközést.

*

— Bradics mester visszatért Noviszádra. Mintegy két esztendeje, hogy ezen a helyen szomorúan elbúcsúztattuk Bradics mestert, a noviszádi ucca jellegzetes alakját, sok régi uccai botrány és derűs kilengés hőst. Bra-dics mester — tudjuk — régebben nagy ba-rátja volt az alkoholnak, s ebből származott a sok baj, amely végül is arra vezetett, hogy a nagyszakállu, mégis örökifjú Bradicsot a kovini elmeógyógyintézetbe szállították. Bra-dics mester nem szakította meg az összeköt-tetést régi barátaival, így a Reggeli Ujság szerkesztőségével sem. Kovinból gyakorta ér-keztek a levelek, Noviszádról meg a cigaret-ta és egyéb küldemények. A levelekben Bra-dics mester állandóan azt hangoztatta, hogy rövidesen visszakerül, mert — mint írta — a kovini elmeógyógyintézetben a vélemények megegyeznek abban, hogy mióta az intézet fennáll olyan okos ember mint Bradics mes-ter még nem volt benne. Ezt az állítást két-kezdve fogadták sokan, pedig nyilván igaz volt, mert Bradics tegnap megjelent Novi-szádon. Szakállát leborotváltatta, határozot-tan megfiatalodott, s — mint mondja — új életbe kezd. Jól tudja, hogy feladata nem könnyű a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett, de bizik benne, hogy akik régebben jók voltak hozzá, most sem hagyják cserben, új életének elindulásakor.

— Küzdelem a buza aratásért. A baj-moki napszámosság nagy része minden év-ben a hatalmas szuboticaí határba megy a-ratni és ott keresi meg a télire valót. A baj-moki aratók főleg Gyurgyinban dolgoznak és az idén is oda mentek a cséplési munká-latokat elvégezni, azonban kellemetlen me-glepetés várta őket. A gyurgyini gazdálkodók kijelentették, hogy a hatóságok megtiltották idegen községbeli munkásokkal való dol-goztatást és ezért csak szuboticaí munkáso-kat alkalmazhattak. A bajmoki munkások most kérték, a bajmoki községi előjárósá-got, hogy a bajmoki határból utasítsák ki az összes vidéki munkásokat, hogy nekik is jusson munka.

— Székrekedésnél és emésztési zavarok-nál igyunk reggel éhgyomorral egy pohár ter-mészetes Ferenc-József keserűvizet. Registr.od Minisztarstva soc. pol. i Nar. Zdr. S. br. 15. 485 od 25. V. 1935. 1599

CSANTAVIRI HIREK

Az alakulófélben lévő tüdővészellenes egyesületbe megkezdődtek a beiratások. — A kereszties egyesületben lévő ping-pong- és sakkosztályai házivrsenyt rendeznek. — A szuboticaí munkásbiztosító ideiglenesen dr. Bikár Milán községi orvost bízta meg a be-tetegségyező tagjainak kezelésével. — Va-sárnap Csantavir lakossága fényes keretek között ünnepli meg Szent Anna napját és ezzel kapcsolatban az aratás befejezését. Az ünnepély fél tíz órákor kezdődik, amikor a kereszties otthonból népes menet élén nagy buzakoszorút visznek a templomhoz. A tem-plomban Takács Gáspár plébános szentbe-szédet mond, majd megszenteli a buzakoszorút. A mise alatt az egyházi dalárda énekel Gáspár Jenő kántor vezényletével. Fél 12 órákor szentmise lesz az ifjuság részére, amelyen Molnár Ica ad elő egyházi éneke-ket Molnár Ernő tanító orgonakísérete mel-lett. Délután 3 órákor Takács Gáspár a tem-plomban szentbeszédet tart, amely után a kereszties egyesület diszülést tart. Délután 4 órától kezdve táncmulatságot tartanak. — A csantaviri építésügyi bizottság augusztus 4-én délelőtt 9 órákor a községbáza tanács-teremben árlejtésen adja ki az újonnan építendő két iskola építési munkálatait. A munkálatokat szakmák szerint külön-külön adják ki. — A földadókivetések elkészüite és azt az adóügyi osztályon közszemlére tet-ték. A földbirtokosok a saját érdekében mielőbb tekintsek meg az adókivetéseket, mert felebbezések csak július 30-ig fogad-ak el az adókivető bizottság. — A községi elő-járóság augusztus 1-én délelőtt 10 órákor adja bérbe az epreskertet és a Kurek-féle földet.

*

BEZDÁNI HIREK

A szombori törvényszék vizsgálóbírája a bezdáni községbázán a Szikali-féle malom-ban történt lopások ügyében tanukihallgatá-sokat eszközölt. — A bezdáni közutakat teljesen felszerelték öntözésre, úgyhogy most már az uccalöcsölésnek semmi akadé-lya sincs. — A Kralja Petra csatorna igaz-gató-sága július 28-ikán délelőtt több hold legelőt ad bérbe.

*

— Gyűjtogatásra biztatta fel bérését a gazda. Petrovárdából jelentik: Szerdán este leégett Dragutinovon Günther Miklós gazdál kodó udvarán a szalmakazal és a gazdasági épületek. A csendőrség megállapította, hogy az épületet és a kazalt gazdája felbújtására Katyol Milivoj bérés gyújtotta fel, aki ezért Günthertől ezer dinár jutalmat kapott.

— Noviszádi anyakönyvi kimutatás. Ju-lius 8-tól 15-ig Noviszádon öt fiu és hat leány gyermek született, házasságot kötöt-tek Valuch Jován géplakatos és Biró Julian-na, Valuch Mihály köművesegéd és Zsélyi Borbála, Kranik Sztevan és Úvalics Sztána, dr. Krsztics Uglyesa és Miroszavlyevics Jo-vanka, Tapavicski Radován kereskedősegéd és Dorogi Julianna, Lőrük Antal kovácssegéd és Dudás Piroška, ifj. Benedek Iván borbély-segéd és Teschner Irén, Anakics Milorád ta-nító és Abramovics Mirjana, tanítónő, Pe-trovics Sz. Leontije agrar-referens és Joj-kics Anna, Malesev Milos és Davidovac Lek-sza. Lidlof Jakab és Borbély Mária, Maletics Lázár és Jociics Katica, meghaltak: özv. Krausz Jakabné 65 éves, Kéfer Gyula 2 hóna-pos, özv. Bájics Szvetozárné 74 éves, Filkkó Dániel 9 éves, Miskovics Nadezsda 4 éves, Ajvaz Milos városi főkertész 49 éves, Sánta József 72 éves, Gerő András 55 éves, Kis Péter 2 hónapos, Katyanszki Sztevan 63 éves, Bodor Mária 24 éves, Farkas Mária 46 éves, Sztajcsevics Vésza 36 éves, Ljustinov Milica 26 éves korában.

SPORT

Husz perc az első osztályból, kilencven az első osztályért

A noviszádi alszövetség vasárnapi sportprogramja

Még 20 perces játék, s befejeződik az elsőosztályú bajnokság tavaszi szezonja, s ezzel az idei bajnoki év a noviszádi alszövetségben. Vasárnap délután fél 6 órakor a noviszádi Rádnieski és a NAK vonulnak fel, hogy egy bírói hozzászólás miatt husz perces bajnoki küzdelmet folytassanak. A két csapat legutóbbi találkozásán ugyanis, a mérkőzést vezető mitrovicai bíró minden elfogadható indok nélkül 20 perccel a játékidő letelte előtt lefújta a mérkőzést állítólag a közelgő vihar, vagy a sötétség miatt. Pedig a vihar csak jóval később tört ki, a sötétség is inkább csak a bíró szabályismerete körül mutatkozott.

Szóval vasárnap huszperces bajnokit játszik a NAK és a Rádnieski, utána pedig tréningmérkőzés gyanánt folytatódik a küzdelem. A husz perc kimenetele a NAK-ra némiképpen jelentős fontosságú, mert ha nem kap gólt, úgy jobb gólarányával az elsőosztályú bajnoki tabella második helyére kerül. A mérkőzést a NAK pályán rendezik.

Délelőtt 9 órakor a Karagyorgye pályán a Palánkai SK a Graficsárral játszik másodikosztályú döntő revánsmérkőzést. Mult vasárnap, mint ismeretes, Palánkán a PSK

győzött 2:0 arányban. A mérkőzésen Mándics megsérült, s sérülése oly súlyosnak bizonyult, hogy holnap sem játszhat. Frank is hiányozni fog a Graficsárból betegsége miatt. Ilyen körülmények között a saját pályán is nagyon nehéz küzdelme lesz a noviszádi Grafikusok együttesének.

Ugyancsak a Karagyorgye pályán délután érdekes atlétikai küzdelmet rendeznek Noviszád és Szubotica legjobb atlétái. Kár, hogy a találkozót kevés propaganda előzte meg, pedig nagyon jó volna, ha a közönség nagyobb érdeklődést tanúsítana a futballon kívül a többi sportágnak is.

Temerinben a noviszádi Postások a TSK-val játsszák revánsmérkőzésüket a másodikosztályú döntőküzdelmek során. A mult vasárnap Noviszádon a PAK győzött 12:3 arányban, s így nem fenyegeti az a veszély, hogy megakad a továbbjutásban. Indián az ottani ZsSK a kamenicai Fruskogoracsal mérkőzik. A multvasárnap Kamenicán 1:1 volt az eredmény. A mitrovicai Trgovacski-Szlaven mérkőzés is 1:1 eredménnyel döntetlenül végződött Bjelinán. A revánst vasárnap Mitrovicán játsszák.

—o—

Meglepetések Brüsszelben

Franciaország—Jugoszlávia 5:0, Magyarország—Belgium 9:5, Svédország—Németország 5:3

A Klebersberg-kupa nyitánya zsufozt nézőtér előtt zajlott le csütörtökön a brüsszeli stadionban. A díszpályában ott volt Lipót belga király és Brüsszel polgármestere, aki megleghango beszédben üdvözölte a hat ország játékosait.

A polgármester beszéde után azonnal vízbe szálltak a jugoszláv és francia csapatok s megkezdődött az első képmérkőzés, amely váratlanul Jugoszlávia súlyos vereségét hozta. A vereség főoka, hogy a csapatársort teljesen sakkban tartotta Padou, aki nemrégig még a világ legjobb centerhátfőjének számított s aki most is igen nagy formát játszott ki. A jugoszláv védelemre tehát oly nagy munka hárult, hogy a szüntelen francia támadásoknak természetesen nem tudott sikeresen ellenállni. A közönség a francia-belga testvéri viszony folytán a franciákat biztatta, ami szintén nagy hátrányt jelentet a jugoszláv csapatnak. A francia gólokon Cuveljer, Padou és Diener osztozkodtak. Félidő 4:0 volt.

A francia-jugoszláv mérkőzés után következett a nagy attrakció, a belga—magyar. A belgák a saját otthonukban, a közönség ezreitől lelkesítve mindenáron győzni akartak s ezért helyenkint szinte kiméletlen játékba fogtak, amit Green angol bíró elnézett nekik. A magyarokkal szemben már sokkal szigorúbb volt a bíró, mert Homonnait kétszer is kiállította és kétszer itélt

négyméteres szabaddobást a belgák javára, amiből a belgák két gólt szereztek. A sok szerencsétlen körülmény összejátszása ellenére is érvényesült a magyar csapat vitathatatlanul nagyobb tudása s végeredményben 4:3 félidő után megérdemelten nyertek 9:5 arányban. A gólokat a következő sorrendben dobták: De Pauw, Halassy, Brandy, Coppeters, Brandy Coppeters, Brandy, Brandy, Isselé, Brandy, Németh, Bozsi, Coppeters és Németh.

A nap utolsó mérkőzése, a svéd—német óriási meglepetést hozott. A német csapat amely két héttel ezelőtt Budapesten egészen jól tartotta magát a magyarok ellen, megérdemelt vereséget szenvedett az autzeider svédektől, akik a tavalyi Klebersberg-kupa mérkőzésén utolsó helyen végeztek. A német csapat eleinte kissé könnyen vette a játékot s csak akkor feküdt bele komolyan, amikor a svédek már három góllal vezettek, de ekkor már későn volt. Végeredményben 3:1 félidő után 5:3 arányban győztek a svédek. A svédek góljait Lindsen és Svensson dobták, a németekéit Allerheiligen és Schirmeister.

A pénteki pihenőnap után ma este félhét órai kezdettel folytatják a mérkőzéseket a következő párosításban:

Magyarország—Franciaország, Jugoszlávia—Svédország és Belgium—Németország.

A Szentai AK Odzsacin látszik ma éjjeli mérkőzést

Ma este az OSC pályán ismét érdekes éjjeli mérkőzés kerül eldöntésre. A Szentai AK kiváló együttese látogat el hosszú idők után Odzsacira. A szentai csapat odzsacsi szereplései hajdan fontos sporteseménynek számítottak. Az utóbbi időben azonban a vidéki csapatok elleni kettéválasztása nem adott

alkalmat az OSC és SzAK találkozására.

A szentai vendégek mai játéka iránt környékszerre nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A mérkőzés este 9 órakor kezdődik, utána tánc reggelig.

—o—

Délután fél 5 órakor kezdődik a Bezdáni SE—Gragyanszki mérkőzés

Bezdánból jelentik: A Bezdáni SE elnöke legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a vasárnap lezajló BSE—Gragyanszki mérkőzést nem fél hat órakor, hanem fél öt órakor kezdik. Ez azért vált szükségessé, hogy a drukkerek, akik Szomborból jönnek ki a mérkőzésre, a délutáni vonatral jöhessenek és még az esti fél hét órai vonattal el is utazhatnak. Emiatt az előmérkőzés a BSE tartalékcsoportja és a gakovoi Elektro csapata között délután három órakor kezdődik. A bajnoki mérkőzést Sonnenberg bíró vezeti.

Itt említjük meg, hogy Polez Antal, Bezdán, Kolut és Bácskibrég most megválasztott kerületi állatorvosa, aki máskülönbben a BSE első csapatának aktív játékosa, a megválasztásának alkalmával a BSE tiszteletére az Oberreiter vendéglőben bankettot adott, mely a legkellemesebb hangulatban egészen hajnalig tartott.

Hermannt (Pubi) a BSE kitűnő kapusát az elmúlt napokban a szombori kórházban megoperálták. Habár az operáció kitűnően sikerült a kapus szereplésére mintegy öt hónapig nem lehet számítani. Ez idő alatt a „veterán” Braun fogja védeni a BSE kapuját.

A budapesti rádió közvetíti az Ausztria—Ferencváros mérkőzést

Holnap délután játsszák le Bécsben az Ausztria—Ferencváros KK-revánsmérkőzést. A mérkőzés második félidejét Budapest 1. adóállomás közvetíti félhét órai kezdettel. Beszélő Pluhár István.

—o—

Ljubljana—Zagreb 2:2 (2:0). A városközi mérkőzést Ljubljanában játszották világyfőv. mellett Zagreb tartalékos csapat tal állt ki.

NAK hírek. Felkérem az összes ifjúsági játékosokat, hogy vasárnap reggel hét órakor jelenjenek meg a NAK pályán, ahol a Makkabival játszunk. — Intéző.

Noviszádi levélhordók—B uság: átírtak. Az érdekes mérkőzés ma, szombat délután játsszák le fél 6 órakor a NAK pályán. A levélhordók csapata: Bujandrics, Radisics, Radovanov, Hadadi, Sztanicsics, Vasas, Janyics, Szávics, Milojevics, Sztokics, Mirkov, Bugarszki, Vinesikin.

Ortgyesület vezetősége tárgyalásokat folytat a villany telep vezetőségével éjjeli mérkőzés rendezéséről. Ha a tárgyalások eredményre vezetnek, úgy a jövő vasárnap már esti mérkőzés lesz Knezsevácón. Az Obilics vasárnap Kikindán vendégszerepel, ellenfele a Szloga lesz.

— Módosult a topolai JAK vasárnapi programja. Mint már jelentettük, vasárnap nagyarányú gazdanap lesz Topolán s az ünneppel kapcsolatosan a JAK is nívós programról gondoskodik. A műsor most jelentős eseménnyel bővült, amennyiben az apatini Tri Zvezde jelezte, hogy a JAK régebbi meghívására elküldi első csapatát vasárnap Topolára. A végleges program szerint a moravicai Krivajával, utána pedig a Tri Zvezde a JAK-kal mérkőzik. A mérkőzések iránt hatalmas érdeklődés nyilvánul Topolán és környékén.

A noviszádi Napred Sport Klub kerékpáros szakosztálya e hó 29-én hétfőn este 8 órakor gyűlést tart. Tekintve azt, hogy a petrovgrádi tudcsnost kerékpáros versenyében való részvételről van szó, kérjük a kerékpárosokat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg. A gyűlést a Kamenica uccai Szabó-féle klubhelyiségben tartjuk. — Svraka, Balla.

—o—

A magyar csapat győzött a brüsszeli vízipólótornán

Brüsszelből jelentik: A Klebelsberg-kupaért folytatott vízipólómérkőzéseken

a francia—jugoszláv mérkőzés 5:0 (4:0), a magyar—belga meccs 9:5 (4:3) eredménnyel végződött.

Green angol bíró a magyar csapatot meglehetősen nyomta, amennyiben a belgák sorozatos durvaságait elnézte, viszont több magyar játékost kiállított. A kétezer főnyi belga közönség a király jelenléte ellenére példátlan botrányos hangon buzdította csapatát és terrorizálta magyarokat, amihez hozzájárult a lehetetlenül rossz szállodákban való elhelyezés. Ezeket figyelembevéve, a magyarok csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudták megszerezni a győzelmet.

A noviszádi borbélyok vasárnap barátságos mérkőzést játszanak a Napred pályán a Napred csapatával. Kérem az alább felsorolt játékosokat, hogy vasárnap délután 4 órakor a Karagyorgye pályán a felszerelés átvétele céljából jelenjenek meg: Bugarszki, Ipacs, Rápothy, Szávó, Jurik, Jevrem, Rada, Wéber, Bubori, Dudás, Branko, Számo, Popovics. — Intéző.

A kuglizó sport hírei

A noviszádi Daloskör ma, szombat este 9 órai kezdettel barátságos mérkőzést játszik a Zmajevac csapatával. Az alábbi játékosok tartoznak megjelenni este 8 órakor a Lira pályán: Gőz, Bayerle, Prikkel, Péntes II, Kreitner, Győri, Péntes I, Pajzer, Nagy, Zvara, Sándor, Mohr, Kovács, Liebisch. Dresszét mindenki köteles elhozni. — Kapitány. A Daloskör kugliklubjának választmányára 29-én hétfőn este ülést tart a Lirában. Kérem az összes vezetőségi tagok pontos megjelenését. — Győri titkár.

A noviszádi Daloskör hármas győzelmével. A noviszádi Daloskör legutóbb a Napreddel, a Kramer gyár csapatával és a Szremacal játszott barátságos mérkőzést. A Napred ellen 222:192, a Kramer gyár ellen 210:165, a Szremac ellen 204:185 arányban győzött a Daloskör. A Szremac ellen a következő csapatokkal játszott: Gőz, Sándor, Prikkel, Péntes II, Kreitner, Győri, Busa, Kreszta, Pajzer, Péntes I, Zvara. Részeredményei: 34, 35, 43, 22, 44, 26. A Szremac csapata: Lang, Veszeloovszki, Szöllőssy, Paulovics, Müller, Kasper, Jakob, Vendler I. és II., Lenderics, Dudarszki. Részeredményei: 26, 33, 32, 35, 34, 25.

A noviszádi Heraklesz kugliklub hivatalos hírei. Felkértek a klub összes igazolt játékosai, hogy a szombati tréningre mindenki hozza magával az igazoló könyvecskéjét, melyet az egyesületi titkárnál tarthatnak átadni, hogy az alszövetségnél az egyesületi névváltozást átvezessék. — Vezetőség.

Noviszádi Zvezda—Zanatlija 188:150. Szerda este látta vendégül a Zanatlija multikori legyőzőjét a Kott pályán, hogy revansot vegyen az elszenvedett vereségért. A revans azonban ismét a Zvezda fölényes győzelmét hozta meg megérdemelten, ami azonban nem meglepetés, mert a Zvezda fölényes játékkal hatalmas előnyre tett szert 5 játszmában.

Szubotikai kuglihírek

Felhívás a válogatott kuglistákhoz. A szubotikai kuglialszövetség kapitánya Szabánov Iván felhívja a következő játékosokat, hogy az augusztus másodikán megtartandó válogatott tréningen jelenjenek meg este fél kilenc órakor a Prohászka pályán: Prohász-

ka, Demark, Pilics, Sztipics, Orsics, Stein (Első Kugli Klub), Szalai, Csatai, Bajza (Jugoszlávia), Kóhalmi (Napredak), Tomljenovics (Licsani), Sneider (Zvezda), Nicsetin (Szand), Dulics I., Dulics III. (Bratsztvo), Malagurszki, Csajkás, Milunovics, Ciger (Obrtnik), Pölhe (Iparosdalárda), Miklenovics, Simics, Markešics, Lukács (Postás), Franciskovics (Zrinyszki).

Seriegmérkőzést játszanak a szubotikai kugli egyesületek. A szubotikai kuglialszövetség az októberi szállításra vonatkozóan indítványára elhatározta, hogy kétfordulós serlegmérkőzést rendez a bajnoki selejtezőből kiesett csapatok részére. Az alszövetség a serlegmérkőzés előkészítését Fuksz másodtitkára bízta, akinél már lehet jelentkezni a versenyre.

Noviszádi terménytőzsde

Uj buza (az első szám a júliusi, a második az augusztusi, a harmadik a szeptemberi és a negyedik az októberi szállításra vonatkozik) 79 kg-os százalékos tiszai hajó Csurugig 126, 131, 134, 137, tiszai hajó Csurug alatt, 125, 130, 133, 135, begaj hajó 124, 129, 132, 135, tiszamelléki esatornán Kuláig 123, 128, 131, 134, dunai, esatornán és Kralja Alekszandra esatornán 123, 128, 131, 134. Uj buza 78 kg-os 2% dunai, esatornán és Kralja Alekszandra esatornán 120, 125, 128, 131, Dunán, bácskai, bánáti és baranyai 78 kg-os 2% 123, 128, 131, 134, Dunán szerémi 77—78 kg-os 2% 116.50, 121.50, 124.50, és 127.50, Dunán szerbiai 77—78 kg-os 2—3% 114.50, 119.50, 122.50, 125.50, Száván szerémi, szerbiai és boszniai 77—78 kg-os 2—3% 113.50, 118.50, 121.50, 124.50, felsőbácskai 79 kg-os 2% 120, 125, 128, 131, felsőbánáti 79 kg-os 2% 120, 125, 128, 131, bácskai 78—79 kg-os 2% 118, 123, 126, 129, bánáti 78—79 kg-os 2% 117, 122, 125, 128, szerémi és szlavóniai 78 kg-os 2% 119, 115, 118, 121.

Rozs bácskai 100—102

Árpa uj, 64 kg-os bácskai és szerémi 84—86.

Zab uj, bácskai, szerémi és szlavóniai 82.50—85

Tengeri bácskai 76—77, Szombor környéki 77—78, bánáti 74—75, szerémi indiai paritásában 76—77, uszályból 75—76.

Buzaliszti bácskai és bánáti állomásról nullás gg és g 190—210, kettes 170—190, ötös 150—170, hatos 130—150, hetes 110—120, nyolcas 85—90, szerémi és szlavóniai állomásról nullás gg és g 190—200, kettes 170—180, ötös 150—160, hatos 130—140, hetes 110—120, nyolcas 85—90.

Korpa bácskai és szerémi juttazásokban 75—77.50, bánáti 72.50—75, juttazásokban uszályrakomány 75—77.50.

Irányzat: változatlan.

Forgalom: közepes.

Szombori terménytőzsde

Uj buza: (az egymás után következő számok a júliusi, augusztusi, szeptemberi és októberi szállítások árát jelzik). Tiszai hajó Csurugon alul (79 grammos, 2%-os) júliusra 126, augusztusra 131, szeptemberre 134 és októberre 137. Tiszai hajó Csurugon felül 125, 130, 133, 136. Begej hajó 124, 129, 132, 135, tiszai esatorna 123, 128, 131, 134. Duna esatorna és Kralja Alekszandra esatorna 78 grammos 2%-os 120, 125, 128, 131. Duna Bácska, Bánát, Baranya) 125, 128, 131, 134. Dunai hajó 116.50, 121.50, 124.50, 127.50. Felsőbánáti és felsőbácskai 79 grammos 2%-os 120, 125, 128, 131, bácskai 118, 123, 126, 129, bánáti 78 kilogrammos 117, 122, 125, 128, szerémségi és szlavóniai 110, 115, 118, 121.

Rozs, bácskai vasut 100—102.

Zab, bácskai vasut 80—82.

Uj árpa bácskai 63—64 kg-os 80—85, szerémi 63—64 kg-os 80—82, bácskai tavaszi 67—68 kg-os 110—115, baranyai tavaszi 67—68 kg-os 115—120.

Tengeri bácskai, prompt 77—78, bácskai augusztusra 78—79, szerémi prompt 77—18, szerémi augusztusra 78—79.

Bab, szokvány 140—150.

Liszt gg és g 190—210, kettes 160—190, ötös 150—160, hatos 135—150, hetes 110—120, nyolcas 85—90.

Korpa 78—80.

Sertészsír free nagy uj hordókban 9—10, középnagy uj hordókban 9.25—10.25, kis uj hordókban 9.50—10.50, kánákban brutto nettóért 8.50—9.50, füstölt szalonna free ládában és csomagolással 11—12, sózott szalonna fej nélkül 10—11.

Irányzat: változatlan.

Forgalom: 33 vagon.

KÜLFÖLDI TŐZSDEZÁRLATOK

A dinár árfolyama: Budapest 7.80—8.30, Bécs 8.94—9.06, Prága 53.675—54.075, Berlin 5.67—5.71, London 217.50.

Zürich: Páris 20.265, London 15.21, Newyork 306.5, Brüsszel 52.025, Mianó 25.10, Madrid 42—Amsterdam 206.50, Berlin 123.10.

Arak a budapesti terménytőzsdén és határidőpiacra. Budapestről jelentik: A terménytőzsdén a készáru piac irányzata szilárd volt. Tiszavidéki buza legalacsonyabb árfolyama 15.05, legmagasabb 15.70, felsőtiszai 14.95—15.55, más származású 14.90—15.50. A határidőpiac irányzata ingadozó. Buza októberre 15.55—57, rozs októberre 12.93—95, tengeri augusztusra 12.65—67, májusra 13.06—67.

217. Keresztrejtvény

Közlő: Kiss Sándor, (Stari Becej)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11			12				13		14
5			16			17	18		
9			20		21	22			23
	24	25		26			27		
28	29		30		31		32		33
35		36		37		38			39
40		41							42
43	44			45		46			47
	48			49		50		51	
52	53		54			55		56	57
59		60				61		62	
63				64	65	66		67	
	68			69				70	

Vízszintes: 1. Végünk a biblia szerint, 4. USA egyik állama, 8. Film-komikus, 11. Asztaloszserszám, 12. Vogézekben eredő közismert folyó, 13. 30 = függőleges fordította, 15. Lépcső vezet rája, 17. Anet orosz tárgy regénye, 19. Festés után használják, 20. Ruhaszin, 23. Vissza: mértani test, 24. Folyó Szibériában, 26. Költött történet, 27. Görög betű, 28. Gyilkolnak, 31. A tantál jegye, 32. Fejrevaló, 35. Félkotta, 36. A télire eltett paradicsom, 39. Idegen névelő (fon.), 40. Kabátan van, 41. Abonál, 42. Vissza személyes névmás, 43. Belemegy (pl. az alkuba), 45. Igeképző, 46. Külföldi pénzegység, 48. = 31 = vízszintes, 49. Víz növény névelővel, 51. = 27. vízszintes, 52. A kártyában erős lap, 54. Tanácskozik, 56. Főtisztviselő, 59. N-nel a végén, híres zsinat székhelye, 61. Algir nyugati kerülete, 63. Afrikai folyó ... ge, 65. KDTÜ, 67. Ilyen folyó is van, 68. Névtű, 69. Cipőkrém márka, 70. Belső szerv.

Függőleges: 1. Amerikai ragadozó, 2. Az USA Állama a nagy óceán partján, 3. Rag, 4. A Duna régi neve, 5. Feltételes kötőszó, 6. Számár beszéd, 7. Imádkozatok latinul, 8. Eszperantó fokozó szó, 9. Jól megfontolt, 10. Ó görög bölcselő, 11. Igeközt, 14. Szin, ékezzet, 16. Ezzel kezdődik az epedés, 18. Egyiptomi napisten, 21. Szendrey Julia, 22. Javítás is lehet, 25. Híres szocialista német politikus keresztnevének kezdőbetűjével, 27. Német lovag, 28. Házállat, 29. Ezzé teszik azt, akit becsapnak, 30. Szükséges, 32. One ... (régi tánc), 33. Csak éppen hogy, 34. Ruhadarab, 37. Fej, 38. Erdei vad (hibás ék), 44. Bankos igéje, 47. Északsarki repülő, 49. Formai, 50. Boru után az ég, 52. Névelővel háziállat, 53. Örlemény, 54. Üresség, 55. Duplán női becenev, 57. ... sberg (barlang), 58. Minkat (áll. nyelv.), 60. Exkirályné, 62. Ékes seb, 65. Cégjelzés, 66. Állóvíz.

— Elragadták a lovak. Vass András bajsai gazdálkodó a napokban kocsi kiment az egyik tanyán dolgozó cséplőgéphez és a lovait Hajdu Papacsek András őrizetére bízta. A lovak a működésben lévő cséplőgéptől megriadtak és száguldani kezdtek. Hajdu Papacsek a lovak elé ugrott, de azok a fékezőt is több mint egy dülön át megukkal hurcolták. Hajdu Papacsek eközben súlyos sérüléseket szenvedett. Orvosi ápolás alá vették de életben maradásához kevés a remény.

Jómegejelenésű

magyar anyanyelvű, szerb nyelvet jól bíró, szervezői munkát vállaló

íróviselőt keresünk.

Fix fizetést nyújtunk. — Ajánlatokat életműködés leírásával és fényképpel a Reggeli Ujság kiadóhivatalába kérünk »D. R. G. M.« jellegre. 2213

ALFÖLD

Képes hetilap

2~ dinár

Szélmalom pályázat
6200~ dináros nyeremény
Kérje az ujságárusától

Apróhirdetések

Kereslet

Apolónó nyelvismere-
tekkal, operációkhoz, szü-
lésekhez, betegápoláshoz,
felvételt. Benedek Szana-
torium, Noviszád, Limán.
2223

Butorozott szobát külön
bejárattal, esetleg teljes el-
látással keressék. Címeket a
kiadóhivatal továbbítja.

Állást keres

Licsno pravoval rendel-
kező fiatalember állást ke-
res. Schütz Imre, Temerin.

Eladó

Több kifogástalan álla-
potban levő használt **iró-
gép** olcsón eladó. —
TECHNIKA írógépjavító-
műhely, Noviszád, Zselye-
nicska utca 44. Telefon
33-31. 255

„D”-Rad motorkerékpár
oldalkocsival, olcsón eladó.
Havran órás, Krieginje
Zorke trg 14. 2196

JOKARBAN levő üzlet-
aitó rolóval olcsón eladó.
Noviszád, Szlovacska 28.
100

Renault Monax, 4 ülés-
ses, 16 állapotban, olcsón
eladó. Cím a kiadóhiva-
talban. 2224

Kiadó

Uj ház üzlethelyiséggel
és lakással, **kiadó**. Cirila
i Metóda ul. 6. 2219

**Szálloda
nyitás!**

Asztalban a Dreszner-féle vendéglőt (a polgári iskola mögött) átvettem és renováltam, szobákkal megnyitottam.
Szayer József
vendéglős, Apatin 2350

Dr. HEISZLER szanatóriuma

SZUBOTICA, SZOKOLSKA UCCA 9
felvesz szülőnőket
Nőle napi teljes ellátás bármely szubotici specialista szülész közreműködésével, a vasi kórházakkal együtt összesen 1200 D.
FAJDALENTES SZÜLÉS! 231

Különítele

Tartós plüssé minden
nagyságban, valamint endli,
aszur, gombáthuzás „Edi-
sonnál”, Kralja Petra 27.
1867

Betétkönyvet

azonnal készpénzzel kiffi-
zeti az eddigiekénél is ma-
gasabb áron,
bankadósságának
kifizetését betétkönyvvel díj-
mentesen elintézi **Szemző**
Béla Szubotica, Antunovi-
cseva 11. Telef. 8-40. 218

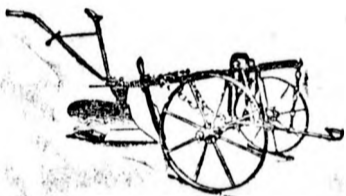
H I R D E S S E N
a
Reggeli Ujságban!

Művészeti fényképek

valamint amatőr felvételek elsőrendű izléses kidolgozása
Foto „Nván”-nál
(Mosković Emil, Futoski put 6, első emelet.)
SZOLID ÉS PONTOS KISZOLGÁLÁS

ISMET FELSOROLJUK

ajándéksorsolásunk valamennyi tárgyát!
Részvétel díjtalan, gyűjtsön 100 szelvényt. (Második oldalon)

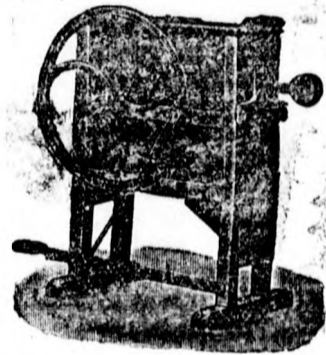

1 darab egyvasu „Diadal” jegyű
eke
tartalékszántóvassal és kulccsal

Ezen az ekén minden ujtás meg van, ami az ekét tökéletessé teszi. Magasított acélöntésű ekefej, hengerded tükörpáncél kormánylemez, kettős acélgerendely, önyezetés, állítható tengelyű acélból készült és pormentes csapágyakkal bíró taliga, rendkívül hosszú kerékaggyal.

Egy kétágu vetésfogas

Egy kukoricamorzsoló
kőzihajtásra

Legjobban felszerelt talajművelő eszközök, vetőgépek, takarmánygépek lerakatából

Jugoszlóvenszko

Hofherr-Schrantz-Clayton-Schuttlerwort d.d.
Noviszád, Temerinska 1/3

Ötször egyenként öt csomag
Grossinger-tea

Bélmosó, vérhígító, anyagcserefokozó

Tízször öt tégely a hirneves és biztos hatású, **szeplős, májoltos és pattanásos egyéneknek** évtizedek óta kitünően bevált valódi

GROSSINGER-féle Dr. LEHMANN arckenőcsből.

Ötször egyenként 4 félliteres üveg
MALACHIN

Vérszegényeknek és gyengélkedőknek egy teljes kurára

Egyszer 12 PÁR legfinomabb tompafényű
női selyemharisnya

Egyszer 12 PÁR legfinomabb

férfi flórzokni

PEREPATITS

női- és férfidivat raktárból
Noviszád, Futoska utca 27.

Kétszer egy-egy ingyenes
részvétel a noviszádi

PUTNIK

utazási iroda

által rendezendő
társasákiránduláson.

(A jegy a nyerő választása szeri-
et a tengerparti vagy hegyvidéki
utazásra érvényes).

Kétszer egy-egy zsák
egyenként 85 kilogramm

finom 0-ás liszt

Öt tucat Klein-féle szappan
és egy liter »Opál« kölnivíz

a legjobb márkájú **IDOL**

Prva Jugoszlavenska Kemična
Fabrika d. d. noviszádi
gyárából.

Napoleon a hóditó, a diktátor és a szerelmes férfi

Írta: Tatár András

8

Magába fojtja szenvedélyét és amikor visszatér Napoleonhoz a nizzai főhadiszállásra, még eltitkolja azokat a gyöngéd érzéseket, amelyeket a gyönyörű Pauline keltett fel egyszerű szívében.

De ha valaki képtelen az alakoskodásra — akkor Junot az. És különösen Napo-

leon számára, aki úgy olvas benne, mint egy nyitott könyvben. Nem lehet tudni, mit gondol a dólogról, minden valószínűség szerint úgy képzele, hogy az egész szerelem nem egyéb, mint szalmaláng, amely éppolyan gyorsan ki is fog hunyni, mint ahogyan fellobbant. Egyelőre tehát legalkalmasabbnak véli, ha nem beszélnek a dólogról.

Különböen is vannak más ügyek, amelyek e pillanatban sokkal közelebből érintik: megkezdődik a politika és a szerelem kettős játéka Napoleon körül, amely csaknem végzetes következményekkel jár a fiatal dandártábornokra nézve.

A párisi szépasszony

Párisban már recsegnek-ropognak a Terror eresztékei, amikor — 1793 őszén — újabb két konventbiztos érkezik a nizzai hadsereghez: Ricord és Turreau polgártársak, akik mind a ketten feleségeiket is magukkal hozzák egy kis délvidéki üdülésre.

Egészen természetes, hogy Bounaparte tábornok igyekszik minden uton-módon kedvében járni a két hatalmasságnak és így csaknem naponta, valahányszor a szolgálati elfoglaltság megengedi, együtt van velük. Aztán ahogy mulnak a hetek, ez a barátkozás mindinkább elmélyül, különösen az egyik konventbiztos felesége, a szép, fiatal Turreau asszony révén, aki egyre nyiltabban kezdi kimutatni érdeklődését, majd vonzalmát a sovány, kemény arcélű, huszonöt éves tábornok iránt.

Született párisi nő léte kisujjában van a kacérkodás és a hóditás művészete. És Napoleonból egyszerre szakad fel rózsaszínű kis ujjainak érintése nyomán minden szenvedély, amelyet eddig askéta módjára magába fojtott.

Viszonyuk csakhamar köztudomásúvá válik és — mint ilyenkor történni szokás — már mindenki tud róla, csak egyetlen ember nem: a férj, Turreau konventbiztos.

Veszélyes játék ez. Még rendes körülmények között is, hát még így, amikor a megcsalt férj egyetlen kedvezőtlen jelentése elegendő lenne arra, hogy a meggondolatlan fiatal szerelmes valamilyen ürügy címén a guillotine kése alá kerüljön!

De Napoleon nem az az ember, aki sokat törődik a kockázattal. Nap-nap után találkozik szerelmével és ha a városban nem

tudnak együtt lenni, kirándulnak a környékre, ahol barátságos vendégfogadókban, vadszölővel befuttatott kocsmák hátsó szobáiban, festői halászkunyhókban töltik el az édes, lopott órákat.

Egy ilyen kirándulás alkalmával, amikor együtt sétálnak a tendai szoros környékén, hirtelen francia katonák bukkannak fel előttük és Napoleon ráeszmél, hogy már az előretolt előőrsök vonalánál járnak.

A szerelmes fiatal tábornoknak, aki mindenáron kedveskedni akar imádottjának, hirtelen ötlete támad.

— Egy kis háborút fogunk eljátszani önnek! — kiáltja felcsillanó tekintettel. — Ha majd visszatér Párisba, legalább elmondhatja barátnőinek, hogy valóságos ütközetet látott!...

Azzal már oda is int egy altisztet és meggondolatlanul kiadja a parancsot:

— Két szakasz azonnal támadja meg az ellenséges előőrsöket!

Az elkényeztetett szép asszony tapsol örömeiben és odavan a hálás gyönyörűségtől. A két szakasz francia gyalogos pedig fegyverét lövésre tartva megindul a szoros tulsó oldalát megszállva tartó osztrák posztok felé.

Turreau asszony a Bounaparte tábornok egy magaslatról nézi a rögtönzött kis háborút. A két szakasz, mélyen a lábuk alatt, lassan, óvatosan nyomul előre az ellenséges állások felé. Hirtelen puskalövés recsegnek fel: az osztrák előőrsök észrevették a közeledő csapatot és most tűz alá fogják őket. Percek múlva az előbbi békésen szunynyadó környék olyanná válik, mint egy felzavart hangyaboly. Itt is, ott is egyenruhás alakok bukkannak fel, vezényszavak pattognak, golyók röpködnek és az őszi nap sugarai gyilkos fegyverek acélján villannak meg.

Az asszony odavan a gyönyörűségtől — és a tábornokot is egyelőre lenyűgözi még a számára megszokott, de azért örökké újdonságot jelentő látvány.

Csak akkor tér magához és komorodik el, amikor körülbelül félórával később a dombra felkanyarodva megjelenik az altisztet és kötelességszerűen jelenti:

— A megjelölt állásokat elfoglaltuk, tábornok! Veszteségünk tizenkét ember!

„Az egész támadás — vallotta be később Szent Ilona szigetén egyik bizalmasának — ostoba és értelmetlen volt. Még ma is lelkiismeretfurdalást érzek, ha rá gondolok. És azért a tizenkét emberért, akit egy szép asszony szórakoztatására, minden igaz ok nélkül, mulatságból feláldoztam, jobban fáj a szívem, mint azért a félmillió katonáért, akik Oroszország végtelen hőmezőin pusztultak el a francia zászló alatt...”

A tizenkét halott említése egyszerre kedvét szegi. Már nincs öröme az egész kirándulásban, valósággal meggyűlöli Turreau

asszonyt, rossz hangulatban térnek vissza Nizzába — és Napoleon napokon keresztül nem mutatkozik.

Szakítás

A szerelmesek között egyébként is kezdenek napirenden lenni az összezördülések, amit főleg az okoz, hogy Napoleon nem hajlandó alávetni magát a kacér, könnyelmű és mindenáron szórakozásokat kereső szépasszony széleskedéseinek. Mintha csak a ternai elesett tizenkét francia katona állna mindig kísértő látomásként a szeméi előtt!...

Az ellentétek végül is nyílt szakításban robbannak ki. Még egy utolsó találkozás egy környékbéli kis házban — s akkor Napoleon kijelenti:

— Elég volt!... Ha akarja, nagyon jó barátok lehetünk továbbra is, asszonyom, de a szabadságomat és az önérzetemet nem tudom és nem akarom feláldozni!

A kis Turreau asszony villámokat lövel rá könnyes kék szeméből.

— Jó barátok?! — kiáltja haragosan toppantva apró lábacskájával. — Nem, barátom! Mi már csak ellenségei lehetünk egymásnak!

Napoleon éppen csak hogy közömbösen vállat von. Mit érdeklik őt a könnyek, mi köze a női haraghoz, az elkeseredéshez!... Mesterkéletlen férfiönzésében talán át sem tudja gondolni teljesen a helyzetet — számára elmúlt az érzés, minek hát tovább törödni a dologgal?

Turreau asszonynak azonban még van egy utolsó ütköztárgya.

— Ön megelégedezik arról, — sziszegi fenyegetően, — hogy én nemcsak használni tudok, hanem ártani is!

Bounaparte tábornok pontosan érzi az éles szavak súlyát. Ő is nagyon jól tudja, hogy Turreau konventbiztos bármikor nyakát szegheti, ha arra kerül a sor. De önérzete fellázad a fenyegetés ellen. Vértörő arccal nyul kalapja után, haragos mozdulattal fejébe nyomja, aztán sarkon fordul és anélkül, hogy az elképedt szépasszonyt akár csak egy szóra is méltatná, kiset a szobából.

Tisztában van vele, hogy ez a végleges szakítás könnyen végzetessé válhatnék. Turreau asszony nem tűzött akkor, amikor befolyásával fenyegetődött, hiszen mindenki tudja, hogy teljesen hatalmában tartja férjét, aki bármit a világon gondolkodás nélkül megtenne a kedvéért. Nem kell más, mint néhány ügyesen elhelyezett gyanúsító szó, néhány rosszindulatú megjegyzés — és már megy is Párisba a jelentés. A Konvent pedig nem sokat teketóriázik azokkal a tábornokokkal, akik az árulás gyanújába keverednek...

(Folytatása következik)